

DOMOVINA

Upravišтво „Domovine“ v Ljubljani, Knaflcova ulica 5

Uredništvo „Domovine“, Knaflcova ulica 5/II., telefon 3122 do 3128

Izhaja vsak četrtek

Naročnina za tiskarstvo: četrtletno 9 Din., polletno 18 Din., celoletno 36 Din. za poštno
semstvo razen Amerike: četrtletno 12 Din., polletno 24 Din., celoletno 48 Din. za
Ameriko letno 1 dolar. — Račun poštna hranilnica, področje Ljubljana, št. 10.711.

Težave okoli kmečke razdolžitve

Cedalje večje so težave pri kmečkem razdolževanju. K temu prihaja še negotovost glede bodoče usode predloga za spremembo uredbe, ki so ga sestavile slovenske zadruge zveze in je bil predložen že narodni skupščini. Številne podeželske zadruge še danes ne vedo, kako naj obračunajo dolgove. Zato pošiljajo svoje zastopnike v Ljubljano po pojasnila ali pa zahtevajo, da bi k njim prišli zvezni revizorji. Zveze tem željam ne morejo ustreči, ker nimajo toliko osebja in ne sredstev.

Pretežna večina kmečkih dolžnikov še ni dobila od denarnih zavodov pozivov z obračuni delno zaradi tega, ker je sestavljanje obračunov zelo zamudno, a mnoge manjše podeželske zadruge sploh nimajo izurjenega osebja. Ves postopek povzroča zadrugam precej stroškov, za katere nimajo nikakega kritja, ne glede na to, da uredba sama zadrugam ne nalaga v zvezi z razdolžitvijo nikakih dolžnosti in bi morala prav za prav vse posle opraviti Privilegirana agrarna banka sama, ki ji je uredba prav zaradi tega priznala razliko v obrestih v višini poldrugega odstotka. Privilegirani agrarni banki je s pravilnikom uspešno preveliti znaten del poslov v zvezi z izterjavo prvega obroka na denarne zavode same, ki pa za to ne dobe nikake odškodnine. Niti obrazcev za obračune in pozive ne dobe brezplačno od Privilegirane agrarne banke, čeprav s tem vršijo posel zanjo. Vse te težave so povzročile, da se delo okrog pozivanja dolžnikov in prenosa dolgov na Privilegirano agrarno banko ne premakne naprej.

Zlasti male podeželske denarne zadruge, ki sploh nimajo nastavljenega osebja, si ne vedo pomagati in tem najbrž ne bo preostalo drugo, kakor da pozovejo Privilegirano agrarno banko, naj sama izvrši obračune in prevzame dolgove.

Vse te težave je najbrž spoznala Privilegirana agrarna banka sama, ki je ob koncu decembra izdala neposreden poziv na kmečke dolžnike, naj takoj plačajo prvi obrok, in sicer v okroglem znesku 10 odstotkov celotnega dolga, če dolg presega 25.000 Din, odnosno v višini 10 odstotkov od znižanega dolga, če je bil prvotni dolg manjši od 25.000 Din. Ta poziv je zdaj Privilegirana agrarna banka objavila tudi v beograjskih »Službenih novinah« (5. t. m.).

Ta poziv po uredbi in pravilniku ni utemeljen, kakor smo že pisali, ker je kmet, po členu 32. pravilnika, dolžan plačati prvi obrok šele tedaj, ko prejme poziv in obračun. Tudi z objavo v »Službenih novinah« Privilegirana agrarna banka ne more svojemu samovoljnemu pozivu dati obvezen značaj. Pa tudi ne glede na ta pravni položaj ne moremo od dolžnega kmeta pričakovati, da bi si sam izračunal obrok.

Naglasili smo tudi, da skuša Privilegirana agrarna banka s tem pozivom kmete spraviti v zmoto, in sicer z neutemeljeno grožnjo, da lahko proti onim, ki se ne bodo držali tega poziva, postopa v smislu člena 48. uredbe, to je, da zahteva celotno terjatev

eksekutivno preko davčnih uprav. Opozorili smo na določbe uredbe, po kateri Privilegirana agrarna banka tudi od onih kmetov, ki so že dobili od denarnega zavoda obračun s pozivom za plačilo prvega obroka, ne more izterjati celotnega dolga, če tega obroka ne plačajo, temveč lahko eksekutivno izterja le obrok sam.

Pričakovali smo, da bo Privilegirana agrarna banka ta poziv razveljavila, ker ni v skladu z uredbo in pravilnikom, vendar se to ni zgodilo, pač pa ga je nasprotno objavila v »Službenih novinah«. S takim pozivom pa Privilegirana agrarna banka seveda ne more izpreminjati določb uredbe in pravilnika. Če misli Privilegirana agrarna banka, da izvajanje uredbe in pravilnika ni mogoče, potem ima vse možnosti, da si izposluje potrebne izpremembe. Tudi iz načelnih razlogov moramo takim načinom ugovarjati, da ne pridejo v navado. Pričakujemo, da bodo odločilni činitelji storili potrebno.

Prav tako povzroča mnogo skrbi vprašanje dogovora med zadrugami in dolžnimi kmeti. Nedavno so listi objavili vest iz Beograda, ki pravi, da so zlasti v Vojvodini prejele tamošnje banke številne ponudbe od svojih kmečkih dolžnikov za poravnavo. V bančnih vrstah celo trdijo, da so doslej prišle take ponudbe od kakih 10.000 kmečkih dolžnikov. Tudi pri nas se številni kmečki dolžniki obračajo na zadruge, češ da bi se dolg prenesel na Privilegirano agrarno banko.

Nekateri bi bili celo pripravljeni, da se jim od dolga nič ne odpise. To velja zlasti za večje kmečke dolžnike, ki ne pričakujejo, da jim bo odobren od sodišča znatnejši odpis. Po uredbi bi morali denarni zavodi izročiti Privilegirani agrarni banki vse kmečke dolžnike. To je tudi važno glede na do-

ločbo, da država denarnemu zavodu povrne 25 odstotkov odpisa in morebiti še več, če denarni zavod ostalega odpisa ne more kriti z rezervami, odnosno s polovico glavnice. Če bi se torej denarni zavod pobotal s kmečkim dolžnikom, bi moral prevzeti na se vse breme odpisa dolga. Če pa bi se pobotal za manjši odpis, kakor je določen v uredbi, lahko pozneje kmečki dolžnik zahteva še razliko. Zato zadrugam nikakor ne kaže zadržati zlasti zaniknih in hudo zadolženih kmetov. Glede ostalih dolžnikov, zlasti onih, ki nimajo pričakovati večjega odpisa, pa je treba upoštevati določbe člena 51. uredbe, ki pravi, da se predpisi te uredbe ne morejo s pogodbo izpreminjati v dolžnikovo škodo. V takih primerih, ker je možna ureditev na ta način, da dolžnik ni na slabšem kakor po uredbi, so denarni zavodi pripravljeni pogoditi se na podlagi odplačila v istih rokih in z enakimi obrestmi, kakor je to določeno v uredbi. Zlasti skušajo obdržati dobre dolžnike, ki niso močno zadolženi in od katerih je pričakovati, da bodo v redu plačali obresti in dolgove.

Decembra je bil v Ljubljani izredni občni zbor Zveze slovenskih zadrug na katerem so odposlanci posameznih zadrug glasili mnoga važna vprašanja, ki so v zvezi z razdolževanjem, in so obenem posredovali zahtevo po izpremembi uredbe. Te danje tudi Zadruga zveza v Ljubljani sklada predstavnike posameznih zadrug na širši idustanski, na katerem so vsi odposlanci glasili v tem, da je treba dosedanje uredbo izpremeniti, in sicer tako, da ostanejo kmetje pri svojih posojilnicah in da se do njih ne prenesejo na Privilegirano agrarno banko. Zeleti bi bilo, da bi se to čimprej uresničilo, kajti do 31. januarja morajo vsi denarni zavodi izročiti Privilegirani agrarni banki na ta ali oni način vse kmečke dolgove, in sicer skupaj z vsemi dolžniškimi listinami. Ponovno pač moramo na tem mestu naglasiti, naj se odstranijo vse nejasnosti, da bosta kmečki dolžnik in upnik natančno vedela, pri čem sta.

Žalostno stanje našega vajenskega naraščanja

Ta mesec bo v Ljubljani posvet o zaščiti vajencev. Strokovnjaki so že pripravili poročila, ki bodo pokazala, kakšno je stanje vajenskega naraščanja in kakšni ukrepi so potrebni, da se razmere izboljšajo.

Poglavje o vajencih je eno izmed najžalostnejših poglavij naše moderne socialne zaščite. Z vajencem ravnajo ponekod, kakor da ni človek. Za vajence ne veljajo določila zakona o zaščiti delavstva, posebno ne določila o delovnem času, češ: ker ne dobivajo plače, ne veljajo zanje tudi ne določila o zdravstvu v delavnicah. Spe v hladnih delavnicah, često po dva na eni postelji in bolni skupaj z zdravimi. Pri tem dobivajo po večini slabo in nezadostno hrano in pomanjkljivo obleko. Za vajence skoro ne veljajo določila obrtnega zakona, ker se za vzgojo vajencev nihče ne briga. Dolžnost inspekcije

dela bi bila, da bi pazila, kako ravnajo delodajalci z vajenci. Do danes ni bil še noben delodajalec kaznovan, in to kljub temu, da se gode posameznim vajencem tako vrhovi vpijoče krivice, da bi morala inspekcija delo mnogim delodajalcem v Jugoslaviji preprečiti, da bi sploh imeli vajence v svoji obratu. Obupne so številke umrljivosti za jetiko med vajenci in pomočniki.

Značilno je, da oblikuje obratništvo in druge valne šole v Jugoslaviji komaj 60 odstotkov vseh vajencev, ostalih 40 odstotkov pa ostaja brez vsakega pouka, čerav je pouk vsakega vajenca obvezen. Vzdrževanje obveznega šolstva pada v breme občinam brez računa na njihovo denarno možnost. Delodajalci bi morali občinam pomagati pri nalogi učiti za obrtne šole, vendar pa se tej zaopniti obveznosti odtegujejo, med tem ko pla-

žurjejo četrtino vseh stroškov vajenci sami, za katere v zakonu sploh ni določena obveznost prispevanja. Tu bi bilo nujno potrebno, da priskočijo na pomoč banske uprave.

Po podatkih osrednjega urada za zavarovanje delavcev v Zagrebu je bilo lani v vsej Jugoslaviji zavarovanih 72.523 vajencev, od teh 59.747 fantov in 12.776 deklet. Največje število izkazuje oblačilna industrija z 12 tisoč 406 vajenci, potem trgovina z 11.979, kovinska industrija z 10.072, predelava kože s 6642, industrija hrane in pijače s 6259 in tako naprej. Tako torej predstavljajo vajenci pri nas velik del delavskega razreda, a so bili dosedaj slabo zavarovani. Zato bi bilo potrebno, da se določi pravičen odnos med številom vajencev in pomočnikov in da se prepreči škodljivo množenje vajenskega narasčaja, ki bi bil pozneje brez upa na zaposlitev. Razen tega je treba upoštevati člen 267. obrtnega zakona o obrtnih, s katerim je določeno, da pripada vajencu, ko dovrši prvo leto učenja, plača za delo. Tretjič pa gre na vprašanje zdravniškega pregleda vajencev pred zaključitvijo pogodbe. Vajenci mar-

sikod propadajo zlasti zaradi nepravilne izbire obrti. Zato bi bil zanje potreben zdravniški pregled vsakih šest mesecev in voditi bi bilo treba razvidnico o gibanju zdravja vajencev.

V Sloveniji imamo 7842 mojstrov in 13.628 vajencev (10.987 fantov in 2.641 deklet). V Ljubljani, Mariboru, Celju, na Jesenicah, v Kočevju in v Kranju zaposlujejo nekateri mojstri nad 15 vajencev, dva jih imata celo 44 in 65. V nekaterih strokah vajenci ne obiskujejo šol po predpisih in imajo nad 70 ur zamude na leto.

Ne bi nam bilo treba dobavljati specialistov iz tujine, če bi si doma uredili primerno strokovno šolstvo. V splošnem imamo v Sloveniji 78 obrtnih šol: 69 splošnih in 9 strokovnih s 5363 učenci. Odločujoči činitelji naj poskrbijo, da bodo vajenci v vsej Jugoslaviji zadostno preskrbljeni z vsem, kar je potrebno mlademu človeku. Zato bo posvet o zaščiti vajencev prav potreben: razkril bo marsikatero bolečo stran tega vprašanja.

Pri peronospori bo treba paziti na pravi čas

Sv. Bolfenk pri Središču, januarja

Preteklo nedeljo se je vršilo pri Sv. Bolfenku pri Središču gospodarsko predavanje o vinogradništvu, ki ga je priredilo Društvo kmečkih fantov in deklet. Predaval je naš priznani kmetijski strokovnjak in vinogradnik g. Jakob Žnidaršič iz Središča. Ker je pri nas izrazito vinorodni kraj, je bilo za predavanje veliko zanimanje in so se ga udeležili mlajši in starejši, ki so pri razgovoru izrazili željo, da se sestanemo še v dobi, ko se razvijajo razne glivične trsne bolezni, posebno peronospora, o kateri je bilo največ govorov. To ni čudno, saj nam je vzela čez dve tretjini pridelka. Peronospore se ubranimo le s pravočasnim škropljenjem. Potrebno bi bilo uvesti poročevalsko in opazovalno službo, da bi se vsem vinogradnikom naznačil čas, preden se bolezen razvije, da bi pra-

vočasno škropili in ne šele takrat, ko je že po navadi prepozno. Tudi tu se bo moral uveljaviti izrek: Kmet, pomagaj si sam in Bog ti bo pomagal!

Politični pregled

V Beograd je prispela vest, da

bo predsednik češkoslovaške republike dr. Edvard Beneš spomladi službeno obiskal Jugoslavijo.

Zagotavlja se, da se bo ta obisk visokega gosta izvršil najbrže meseca maja, ko se skoro redno vršijo sestanki zunanjih ministrov Male antante.

Po beograjskih vesteh se bodo zdaj po končanih pravoslavniških božičnih praznikih začela

posvetovanja med predstavniki JRZ in dr. Mačkom.

Z zadovoljstvom sprejemajo napoved o bližnjih pogajanjih med JRZ in dr. Mačkom na znanje jugoslovnski nacionalisti, ki vidijo v tem velik korak naprej k razčiščenju naših notranjih odnošajev. Kdo se bo razgovarjal v imenu JRZ z dr. Mačkom, še ni znano.

Po pariških vesteh so začeli Nemci pošiljati generalu Francu svoje vojake tudi v španski Maroko. Zdaj poročajo listi,

da sta Francija in Anglija sklenili najodločnejše se upreti vsakemu prihajanju nemškega vojaštva v španski Maroko.

Po vesteh iz francoskega zunanega ministrstva Francija ni protestirala pri generalu Francu, ker ne priznava njegove vlade, marveč je poslala svoj protest preko francoskega zastopstva v Maroku, ki ima po sklenjenih pogodbah dolžnost braniti nedotakljivost ozemlja maroškega sultana tako onega, ki je pod francosko, kakor tudi onega, ki je pod špansko upravo. Če ta opomin ne bo zalegel, bo v kratkem sledila vrsta drugih odločnejših ukrepov.

Po zadnjih poročilih Nemci ne prihajajo samo v španski Maroko,

marveč se izkrcavajo tudi v drugih španskih in portugalskih kolonijah v Afriki.

Baje je že od vsega začetka španske državljanske vojne dodeljenih 20 nemških oficirjev visokemu komisarju v Tetuanu. Tudi trdnjava v Ceuti je pod poveljstvom nemških oficirjev. Nedavno je prispel v Tetuan tudi neki nemški inženjerski general, ki vodi zdaj utrdbena dela. Pred dnevi je prispelo na portugalskih letalih v Tetuan še 25 nemških oficirjev, parnik »Livorno« pa je izkrcal v Ceuti 1.200 Nemcev. Kmalu za tem je sledilo izkrcavanje 1.500 nemških vojakov v Melili. Računa se, da je bilo dosedaj izkrcanih v španskem Maroku okoli 5000 nemških vojakov in večje število oficirjev. Nemci te vesti zanikajo, priznavajo pa, da so poslali v Maroko in Španijo večje število tehničnih strokovnjakov, katerim je bilo samo v zaščito prideljenih nekaj vojaških oddelkov.

Po angleških vesteh sta prispela v Cadiz dva nemška parnika in

izkrcala dve nemški motorizirani diviziji.

TONE BRDAR:

24

Velika ljubezen

ROMAN IZ PRETEKLIH DNI

»Seveda ostanem, ker se morava natanko vsem pomeniti. Če bova imela njeno pismo, nama ne bo treba drugega, kakor da greva v Pariz k notarju in on nama bo vse potrebno izročil. Denar je tam v banki,« je Rochefort razlagal dalje.

»Da, znano mi je, da je premoženje tam založeno,« je pritrdjeval Hugo. »V dobrih petih dneh bo vse opravljeno. Potem pa njeno življenje za naju ne bo imelo več pomena. Skrivnost rotunde bova za zmerom pokopala in lepa Cvetka bo za svojo radovednost prejela plačilo.«

»Tudi jaz mislim, da bo to najbolje,« je hladnokrvno in brezčutno dejal Rochefort. »Bojim se samo, da je Cvetka že nadalje poizvedovala.«

»To bova že uredila. Sreča je res, da se tvoj stric bliža h koncu. Njega se ni treba bati —«

»Pač, dokler živi!« je ugovarjal Rochefort. »Ah kaj, bolni stavec nima nič ne more. Saj vendar lahko delaš, kar hočeš.«

»Dokler mu ne dovolim stika z zunanjim svetom, res. Toda, če pride njegov zdravnik ali notar iz Pariza, bi bilo vse izgubljeno,« je s strahom omenil Rochefort. »Previden moram biti!«

»Treba bo hiteti,« je dejal Rochefort čez nekaj časa.

Dobra prijatelja sta se še dolgo posvetovala o svojih pogubonosnih načrtih, ne da bi bila vedela, da ju je poslušal detektiv, ki je tako izvedel tudi to skrivnost.

Šele po polnoči sta se poslovila. Hugo je hotel imeti prijatelja v bližini, zato mu je odkazal sobo poleg salona, ki je bila urejena za spalnico.

Vrata v salon so ostala odprta, samo vrata na hodnik je Hugo sam zaklenil. Spomnil se je Jožetovega opomina in se je še enkrat prepričal, ali je kaseta z izdajalsko sliko shranjena in zaklenjena v pisalni mizi.

Nato je odvil luč in stopil v svojo spalnico. Nič ni kazalo, da ni sam v sobi. Detektiv se je znal narediti skoraj nevidnega.

In vendar je bil Filip Smit tam. Našel si je izborni skrivališče.

V kotu sobe je stalo starinsko ogledalo, ki se je dvigalo od tal do stropa. Težki zlati okvir se je na obeh straneh tesno dotikal sten. Detektiv pa je opazil, da se da ogledalo vrteti. Smuknil je torej za ogledalo in tam je bilo dovolj prostora za njegovo suho postavo.

Hugo niti mislil ni na to, da bi preiskal sobo in kmalu je začel mirno dihati. Zaspal je... Še pol ure je vladala globoka tišina, potem pa je stopil detektiv iz skrivališča.

Nekaj časa je pozorno poslušal. Soba je bila skoraj čisto temna.

Smit je moral na vsak način poskrbeti, da ga nihče ne zasači. Ne samo zaradi velike nevarnosti, ampak v prvi vrsti zaradi tega, ker Hugo ne bi smel prej opaziti, da je plošča izginila, dokler ne bi bil detektiv z njo na varnem.

Če se mu posreči odnesti to ploščo, potem je Hugo izgubljen in Stanko rešen. Razen tega

bo pa še lahko pomagal Cvetki, ki bo reševala ubogo jetnico v gradu markija Rocheforta.

Detektiv se je spravil z vso previdnostjo na delo. Splazil se je v sobo, a vrat za seboj ni mogel zakleniti. Lahko bi ga bil torej Hugo presenetil.

A za vsak slučaj si je vendar hotel priskrbeti izhod. Posvetil je z električno žepno svetilko in stopil k vratom, ki so držala na hodnik. S svetlim orodjem, ki je bilo podobno ključu, je odklenil vrata.

Pomirjen je potem šel k pisalni mizi. A tu si ni mogel pomagati s svojim ključem. Moral je delati z drugimi pripomočki, to pa ni bilo mogoče brez šuma.

Časih je prekinil delo in napeto poslušal. Zdaj je bila miznica odprta, toda v njej je bil še skriven predal, kamor je Hugo skril ploščo.

Smit je posvetil v miznico in tipal za vzmetjo, ki je odpirala skrivni predal. Pritisnil je s svojim instrumentom in predal se je odprl. A hkratu je nekaj glasno počilo.

Tedaj se je začul iz spalnice šum. Hugo se je zbudil, ker ga je slišal. Naglo je detektiv pograbil kaseto in se obrnil, da bi zbežal.

Prepozno! Niti do izhoda ni mogel več, ker se je na pragu pokazal Hugo z revolverjem v roki. Grof je privlel električno luč, da je bilo vse svetlo in da je natanko videl detektiva.

Za trenutek je bil Hugo ves zmešan od presenečenja. In ta trenutek je porabil Smit, da je skočil v sosedni salon in zaloputnil vrata za seboj.

Hugo je srdito zakričal in se zagnal proti vratom. A Smit je vrata zapahnil, da je Hugo zastoj suval z rokami in nogami.

»Rochefort! Jože!« je kričal grof. »Na pomoč! Na pomoč!«

Ena je ostala v Seville, druga pa je bila takoj odposlana preko Cordobe proti Madridu, da bi podprla ofenzivo generala Franca. Nadalje potrjuje angleško zunanje ministrstvo poročila, da stalno prihajajo v južne španske luke, ki so v oblasti generala Franca, italijanske čete. Zadnje dni je bilo izkrcanih v Cadizu in Algecirasu 5000 Italijanov. Po podatkih, ki jih je zbralo angleško zunanje ministrstvo, je zdaj v Španiji v Francovi vojski 52.000 inozemcev, med njimi 40.000 Nemcev in Italijanov.

Po francoskih vesteh pridejo te dni v Cadiz

prostovoljci iz Japonske,

ki se bodo borili na strani generala Franca. Pride jih nekaj tisoč. Ti prostovoljci bodo takoj odšli na madridsko fronto obenem z italijanskimi prostovoljci. Te dni so v Cadizu in Jerezu izkrcavali velike zaboje iz Italije. V teh zabojih so deli letal, ki jih Italija pošilja na pomoč generalu Francu. V Tokiu odločno zanikujejo vesti, češ da gredo močni japonski oddelki na pomoč v Španijo. Izjavljajo, da se Japonska že od vsega začetka točno drži načela nevtralnosti.

Napeti položaj se je zadnje dni nekoliko omilil sprito Hitlerjeve izjave,

da Nemčija ne hlepi po španskem ozemlju in ne španskih kolonijah.

V Angliji so s to izjavo, ki jo je Hitler dal francoskemu poslaniku v Berlinu, zadovoljni. V Parizu pa pričakujejo še dejanj.

V Madridu uradno objavljajo, da

so republikanske čete na Guadalajari pri Algoli ustavile Francovo ofenzivo.

Na tem odseku je delovanje nacionalistov malenkostno. Republikanci bombardirajo uporniške postojanke. Havasov posebni dopisnik poroča, da se lahko reče, da se je nacionalistična ofenziva na zapadu od Madrida končala s popolnim neuspehom. Vlade čete so izgubile nad 4000 borcev. Nacionalisti so pred Madridom prodrli le za nekaj kilometrov.

Po najnovejših vesteh so izvedle po Francovem neuspehu

madridske čete silovito protiofenzivo

in potisnile Francove čete na stare postojanke. Zveza Madrid-Escorial je ponovno upostavljena. Kaže, da pripravlja general Franco novo ofenzivo na jugu.

Kričanje je moralo zbuditi speča moža. Vrata so že pokala in se vdajala.

Smit je bil samo še nekaj sekund varen. V tem času je naglo zaloputnil vrata, ki so držala v Rochefortovo sobo, potem pa je hitel k tretjim vratom, ki so se odpirala na hodnik.

Tudi ta so bila trdno zaklenjena. Smit jih je hotel odpreti s svojim umetnim ključem, a videl je, da ga nima več. Pozabiti ga je moral na pisalni mizi.

Tako ni mogel priti ven. Po enih vratih je razbijal Hugo, po drugih Rochefort.

Strašen je bil njegov položaj. Imel je sicer orožje, a kaj bi mu to pomagalo proti trem nasprotnikom? Ali se je sploh smel spustiti v boj?

Ce ga ujamejo, bo tudi njegov dokaz izgubljen. Ena sama pot mu je bila prosta: okno.

Soba je bila sicer v prvem nadstropju in do tal je bilo približno deset metrov. Tudi vinska trta je segala prav do okna.

Smit se ni dolgo pomišljal. Odprl je okno in se zagnal ven v istem trenutku, ko je Hugo vdrl vrata in pridrvel z revolverjem v sobo.

Grof je še videl begunca, ki je izginil skozi okno in je srdito planil tja. V istem času sta prihitela tudi Rochefort in sluga Jože.

»Pobegnil bo, ta prekleti vohun,« je kričal Hugo, kakor bi bil znorel.

»Kdo? Kaj se je zgodilo?« je vprašal Rochefort, ki ni ničesar vedel. »Tat? Vlomilec? Kje je pa ostal? Kam se je skril?«

»Tu je pobegnil!« se je ujezil Hugo in se nagnil skozi okno z revolverjem v roki.

Jože in Rochefort sta se tudi sklonila. Rochefort je vzkliknil:

Gospodarstvo

Tedenski tržni pregled

GOVED. Na zadnjem ptujskem sejmu so bile za kg žive teže nastopne cene: volom 3.25 do 4.50, kravam 1.80 do 4, bikom 3.75 do 4.40, juncem 3.25 do 4, telicam 3.70 do 4.50, teletom 5.50 Din. Konji so bili po 500 do 4.000 Din, žrebeta pa po 1.000 do 2.000 Din za glavo.

SVINJE. Na ptujskem sejmu so bili prasci 6 do 12 tednov stari po 60 do 120 Din, pršutarji po 6 do 6.50, debele svinje po 7 do 7.50 in plemenske po 5.50 do 6.50 Din kg žive teže.

Vrednost denarja

Na naših borzah smo dobili v devizah (s prišteto premijo):

- 1 nizozemski goldinar za 23.77 do 23.92 dinarjev;
 - 1 nemško marko za 17.44 do 17.57 Din;
 - 1 angleški funt šterling za 212.75 do 214.81 dinarjev;
 - 1 ameriški dolar za 43.07 do 43.44 Din;
 - 100 francoskih frankov za 202.59 do 204.03 dinarjev;
 - 100 češkoslovaških kron za 151.83 do 152.94 dinarjev;
 - 100 italijanskih lir za 227.70 do 230.78 Din.
- Vojna škoda se je trgovala po 377 Din, investicijsko posojilo pa po 84 Din. Avstrijski šilingi so bili v zasebnem kliringu po 8.14 Din, klirinške nakaznice na lire po 247 Din, nemški klirinški čeki pa po 12.60 Din.

Sejmi

- 17. januarja: Cerklje pri Kranju, Kapela pri Brežicah, Kostonjeva ob Krki, Kotredež, Petrovče, Slovenska Bistrica, Sv. Peter (ljutomerski srez), Videm-Dobrepolje, Železniki (za blago); kjer je običajno, se vrši sejem naslednji delavnik;
- 18. januarja: Marenberg;
- 19. januarja: Novo mesto;
- 20. januarja: Beltinci, Kočevje, Sv. Lenart v Slov. goricah;
- 21. januarja: Gradac, Teharje, Videm ob Savi, Višnja gora;
- 22. januarja: Mozirje, Sodražica.

Drobne vesti

= Opozorilo Privilegirane agrarne banke kmečkim dolžnikom. Navzlic raznim opominom pošiljajo dolžniki podružnici Privilegirane agrarne banke v Ljubljani na njen čekovni račun pri Poštni hranilnici v Ljubljani št. 10.250 prvi začasni obrok v smislu uredbe o likvidaciji kmečkih dolgov brez potrebnih podatkov, kar povzroča podružnici mnogo nepotrebnega dopisovanja. Ponovno pozivamo dolžnike kmete, da na hrbtu položnice v srednjem delu napišejo ime, priimek in očetovo ime dolžnika, na katerega se dolg glasi, mesto prebivališča s hišno številko, srez, naziv in sedež upniške ustanove, kateri je dolžnik doslej dolgoval.

= Znižanje dopolnilnega davka k zemljari. Davčna uprava je izdala poziv za vložitev prijav za znižanje dopolnilnega davka pri zemljari v smislu zakona o neposrednih davkih. Dopolnilni davek se zniža pod naslednjimi pogoji: 1) če se davčni zavezanec bavi samo s kmetijstvom; 2) če obdeluje svoje posestvo sam ali s člani svoje rodbine; 3) če šteje rodbina takega davčnega zavezanca več kakor pet članov; 4) če dopolnilni davek pri zemljari ne presega 5.000 Din; 5) če predloži v odrejenem roku prijavo na predpisani tiskovini. V smislu zakona se ne smatrajo za člane hišne zajednice osebe, ki so stalno odsotne (ki se šolajo, uče obrti, zdravijo, služijo vojaški rok ali slično), osebe, ki se bavijo tudi z industrijo, trgovino ali kakim drugim poslom, ki se zanj plačuje pridobnina, in osebe, ki so v javni ali zasebni službi kakor tudi žene in otroci oseb, ki plačujejo pridobnino ali so v javni ali zasebni službi, in naposled domača služničad in namočenci. Davčni zavezanec, ki ima pravico do znižanja, morajo vložiti prijave na predpisanih obrazcih do 31. januarja letos. Prijave, ki se bodo vložile po tem roku v naslednjih 15 dneh, se bodo upoštevale le tedaj, če se zakasnitev skupaj z vloženo prijavo opraviči s posebno tehtnimi razlogi. Pozneje vložene prijave pa se sploh ne bodo obravnavale. Prijave je vložiti pri pristojni občini. Na zahtevo davčnega zavezanca izpolni prijavo tudi občina po prosiščevi napovedi.

= Vinski sejem in razstava v Ivanjovcih bosta v torek 19. t. m. v dvorani tik kolodvo-

»Tu je! Predrznež! Drži se vinske trte. Ušel nam bo!«

Hugo je bil zelo razjarjen, a pretemno je bilo, da bi bil mogel dobro meriti. Ko pa je kljub temu hotel streljati, ga je prijel Jože za roko in rekel:

»Ujeli ga bomo!«

»Padel je!« je zakričal Hugo. »Glejta!«

Detektiv se je bil srečno oprijel stebra, ob katerem se je ovijala trta in se je spuščal na tla. Visoko nad zemljo pa se je steber nena doma zlomil, da je padel na tla.

Z glavo je udaril ob kamen in stemnilo se mu je pred očmi...

ZGODBA ZAVRŽENE HOČERE

Cvetka se je prestrašena umaknila z jetnico v največjo temo, ko je zagledala Rochefortovega slugo na galeriji.

Obe sta osuplo gledali kvišku in se skoraj nista upali dihati.

»To je Blaž,« je šepetala jetnica. »Prav tako brezsrčen in brezvesten je kakor njegov gospodar.«

»Moj Bog!« je dejala Cvetka. »Ali je opazil, da sem vzela ključ? Izgubljeni sva!«

»Tiho! Ne more naju videti.«

Rochefortov sluga je moral v resnici nekaj sumiti, da je prišel v drugič tako pozno ponoči v rotundo. Ali je hotel morda samo videti, ali ni šla Cvetka spet po tisti poti, na kateri jo je bil zadnjič zasačil?

Naslonil se je na ograjo in gledal proti rotundi. Razločno je videl samo po sredi.

Bili so trenutki polni strahote. Ali bo Blaž odšel?

Ne, stopil je k steni. Nato se je začela veriga, na kateri je visela svetilka, krajšati in

svetilka se je počasi dvigala v višino.

»Kaj je to?« je šepetala Cvetka.

»Navija svetilko kvišku, da jo napolni,« je prav tako tiho odgovorila jetnica.

»Ali ne bo prišel dol?«

»Od zgoraj? — Ne!«

A Cvetka se še ni pomirila. S trepetom je opazovala, kako je sluga z zakrivljeno palico potegnil svetilko k sebi. Ugasnil jo je, da je postal v rotundi temno kakor v grobu.

Med tem je Blaž napolnil svetilko z oljem, jo spet prižgal in jo začel spuščati navzdol.

Takoj nato je odšel z galerije in slišalo se je, da so se zaloputnila vrata za njim.

Cvetka se je globoko oddahnila. Sedla je na divan k jetnici, a ni se še upala glasno govoriti.

»Čakati bova morali! Zdaj ne smeja ven. Morda prisluškuje v veži!« je šepetala.

Nesrečna bleda ženska je objela Cvetko in jo pritisnila k sebi.

»Da, čakajva. Tako slabo se počutim. Skoraj ne morem verjeti, da bom živa zapustila ta grozni kraj, kjer sem toliko pretrpela.«

»Če nama ne zapre poti Rochefortov sluga, boste še to noč prosti!« je odgovorila Cvetka.

»Grofa ni v gradu.«

»In marki?« je izpraševala jetnica, se dvignila in pozorno gledala Cvetko. »Ali je doma?«

»Da, bolan je.«

»Torej je res, kar mi je lopov povedal?« je vzdihnila jetnica. »Ali on nič ne ve o meni? Kaj ne, da ne ve, da sem v tem stolpu ujeta kakor divja zver?«

»Ne, ne, prav nič ne sluti o tem,« je ganjena odgovorila Cvetka. »Rochefort mi je sicer dejal, da marki ve za vas, a jaz mu ne verjamem.

ra. Sejem bo trajal nepretrgano od 8. do 18. ure. Na razpolago bodo izvrstna vina iz ormoško-ljutomerskega vinskega okoliša iz leta 1936. in 1935. Cene zmerne.

— **Kožuho vino vseh vrst divjadi sprejema »Divja koža«** v Ljubljani — velesejem za svojo 23. dražbo, ki bo 25. t. m. v Ljubljani.

DOPISI

LOCNA. Pri nas imamo tri društva. Galilno društvo prav dobro uspeva kljub temu, da bi neki ljudje želeli baš narobe. Drugo je Olespevalno društvo v zvezi s čitalnico. To društvo bo pa menda kmalu brez članov, kakor je Pevsko društvo brez petja. Kakšen smisel imata torej obe zadnji društvi? Pri nas se zadnje čase zelo škri list »Domovina«. Nasprotniki jo sicer zelo preganjajo, a to nič ne zaleže, kar je dokaz, da je list dober.

BUŠEČA VAS. (Smrtna kosa) Ob vznožju naše znane Gadove peči smo na novem leta spremili k večnemu počitku obče-poštovano Pavlovičovo gospodinjco Uršulo. Marsikateri popotnik se bo spominjal tihe, skromne, gostoljubne in dobre žene še iz časov, ko je bila v tej hiši gostilna. Pogrešali pa jo bodo zlasti siromaki, saj ni šel nikoli nobeden praznih rok iz te hiše. Kako priljubljena je bila rajna ne le v domači, temveč tudi v vseh sosednjih vaseh, je pričala obilna udeležba pri pogrebu. Naj ji sveti večna luč in Bog ji naj obilno poplača vsa dobra dela!

JESENICE (Smrtna kosa). Po daljši bolezni je v 79. letu svoje starosti preminila gospa Ana Štravsava, vdova po tvorniškem ključavničarju, stanujoča na Javorniku. Pokojnica je vzgojila več sinov in hčerko, ki so vsi preskrbljeni. Sinovi povečini delujejo po raznih narodnih in prosvetnih društvih, vnuki pa so člani ali naraščalniki pri Sokolu na Jesenicah. Bodi blagi ženi obranjen lep spomin, žalujočim pa naše iskreno sožalje!

LJUTOMER. Znano je, da ljutomerski kolodvor in njegova okolica nimata dobre vode. Pred dnevi pa je dal g. Pečar tako dolgo vrtati, da je v globini 27 metrov prišel do dobre vode. Tako globoke studence bodo morali torej napraviti vsi, ki hočejo res lepo čisto vodo.

MAJSPERG. g. Ivanu Vesenjaku v Mariboru: Na volilnem shodu, sklicanem na prošnjo tukajšnje inozemske tvornice steklot prvi in glavni govornik v celotnem svojem govoru imeli v delu le mojo osebo. Razumem sicer, da se v volilni borbi, kakršna je bila prav v našem Majšpergu, ni gledalo pri govorih toliko na dostojnost, resničnost in pravičnost, temveč bolj na to, da se skrajno nevarnemu nosilcu nasprotne kandidatne liste bolj ali manj škoduje, vendar sem pričakoval vsaj od Vas, ki ste bili svoječasnno večkrat moj gost, da ne boste na shodu ogrevali na tako žaljiv način malenkostnih dogodkov, ki so se zgodili pred približno tridesetimi leti. Kakor sem izvedel od Vaših poslušalcev, ste na shodu govorili med drugim tudi o neki uspešni svoječasnni prodaji luka in o nekem kolomazu. Ves zadevni Vaš govor je bil ba-je tako nejasen, da ni dobil prav nihče od navzočih o tem prave slike. Kakor zmerom tako hočem tudi v tem primeru, da bi izvedelo naše ljudstvo, kateremu sem deset let nepretrgano županoval, o meni čisto resnico. Zato Vas vabim, da vse te svoje dvoumne trditve glede omenjene prodaje luka in kolomaza natančno javno obrazložite, ker moram sicer to zahtevati po pristojnem sodišču. Glede očitanja skakanja iz ene politične stranke v drugo mi pa pride nehoti na misel ona znana basen o zajčku, ki je rekel psičku, da ima dolga ušesa. Da so me baje odstavili kot načelnika cerkveno-konkurenčnega odbora kakor v drugih obrekovanjih, ki so se raznašala po letakih in po raznih osebah, bo pa izpregovorilo sodišče svojo zadnjo besedo. V Narapljah, 6. januarja 1937. Janko Žunkovič, nadučitelj v p. in posestnik.

MALA NEDELJA. Dramski odsek sokolske čete pripravlja v prleščini narodno veseloigro »Miciki je treba moža«. Uprizoritev, ki bo združena s prleškim gostovanjem in plesno zabavo, bo na pustno nedeljo 7. februarja. — Sokolska ljudska knjižnica si je nabavila večje število zanimivih knjig, ki bodo članom na razpolago. — Bivša sokolska godba se je osamosvojila. Zelim ji vsestranski napredek in izpopolnitev! — Z velesejem smo prebrali naznanilo prleškega dopisnika, da bo stalno dopisoval v Domovino. Upamo torej, da bomo izvedeli vedno kaj novic, veselih in žalostnih. Kakor je vsem

znano, je imela svoječasnno Prlekija svojega pisatelja Komarovega Mihaleka, ki pa se je preselil preko luže. Nastala je občutna vrzel. Morda se odkrije dober namestnik.

MALA NEDELJA. (Smrtna kosa). Smrt pobira in kosi letos posebno moške, in to največ iz bivše občine Godemorcev. Te dni pa smo spremili k večnemu počitku g. Zajdelo iz Kuršencev, ki je umrl v 93. letu starosti. Pokojnik je bil splošno priljubljen. Naj v miru počiva!

MORAVČE. Društvo kmečkih fantov in deklet je na sv. Treh kraljev dan v Zadržnem domu uprizorilo »Miklovo Zaol«, ki je lepo uspelo. Opazilo se je, da so se igralci zelo potrudili. Zahvala gre predvsem preprostem fantu domačinu, ki je igral glavno ulogo Mirka in sam tudi vse učil. Vsak prizor je bil posebno učinkovit zaradi lepe scenarije, ki jo je napravil učitelj g. Kotnik. Društvo se res lahko ponaša s tako obilno opremo. Zanimanje za igro je bilo veliko, kar je v zadoščenje vsem igralcem.

ORMOŽ. Da naša mladina prav marljivo deluje, je ponovno dokazala s prireditvijo III. prosvetno-organizatoričnega tečaja za fante v Ormožu, ki je lepo potekel. Tečaj je vodil predsednik pododbora Zveze kmečkih fantov in deklet za ptujsko okrožje g. Jožko Tomažič, predavali pa so še gg. primarij dr. Anton Hrovat, podpredsednik zveze Ivan Kronovšek, zdravnik dr. Otmar Majerič, učitelj Srečko Vitori, odvetnik dr. Adam Ban in veterinar Jožko Nardjin. Kljub prizadevanju nasprotnikov, da fante odvrnejo od obiska tečaja, je bil obisk zadovoljiv, kar dokazuje, da so fantje vztrajni in se pridno poslužijo vsake priložnosti, pri kateri si lahko izpopolnijo svoj izobrazbo. Od 19. do 21. marca bo tečaj za dekleta. Vse, ki želijo tečaj posecati, naj se čimprej prijavijo! Poleg članic društev kmečkih fantov in deklet bodo sprejete tudi druge iz vasi, kjer organizacije še ne obstajajo. Izkoristite ugodno priliko!

PRIMSKOVO (Smrtna kosa). Te dni je umrl po daljši bolezni šolski upravitelj g. Viljem Zirkelbach v 57. letu starosti. Pokojnik je bil po rodu Ljubljčan. Zaradi svojega odločnega naprednega mišljenja je prišel z nekdajnimi političnimi mogotci na Kranjskem čisto navzkriž. Kot naprednjak je z vneto sodeloval pri Sokolu in tega svo-

Take krutosti bi stari gospod nikoli ne dopustil, zlasti pa ne proti svoji sorodnici.

»Ah, ali veste, kdo sem?« je osuplo vprašala jetnica. »Ali vam je Rochefort to povedal?«

»Ne, ampak mislim, da ste njegova soproga,« je odgovorila Cvetka.

»Jaz njegova soproga?« je s studom odvrnila nesrečnica. »O ne, hvala Bogu, ne!«

»Ne?« je vzkliknila Cvetka, ki je začela nekaj slutiti. »Potem pa ste — ah, ne, ne! To ni mogoče!« se je sama v dvomih prekinila.

»Ali ste kdaj slišali o markijevi hčerki?«

»Vi — vi vendar ne morete biti njegova hči!« je presenečeno menila Cvetka.

»Da, jaz sem!« je žalostno in trudno priklimala nesrečna ženska. »Jaz sem Evgenija Rochefortova in marki je moj oče!«

»Bog v nebesih! Torej vendar — vendar!« je vzkliknila Cvetka. »Kako je to mogoče? Rochefort je včeraj prinesel vašemu očetu novico, da ste umrli v Parizu.«

»Lagal je! Govori že, da sem umrla! To mi dokazuje, da me ne bo več dolgo pustil živeti. Oh, moj oče, moj ubogi stari oče!« je jokala Evgenija. »Ko bi ga mogla še enkrat videti, ko bi mogla pasti pred njegova kolena! Odpustil bi mi! Odpustil bi mi, ko bi slišal, koliko sem pretrpela za svojo neumnost. Ne bi me več pogljal od sebe, kakor takrat!«

»Gotovo ne!« je pritrdila Cvetka in jo objela. »Ko bi vi vedeli, kako se vaš oče kesa zaradi svoje nekdane trdosrčnosti. Zdaj hrepeni po vas. Njegova edina želja je, da bi vas še enkrat videl.«

»Res videti me hoče?« je radostno vprašala Evgenija. »Ni več jezen name?«

»Ne jezi se več na vas. Še danes boste pri njem,« jo je tolažila Cvetka. »Izvedeti mora, da še živite. Takoj mora to izvedeti. Ob taki novici bo ozdravel. Pojdite, hitiva k vašemu očetu!«

»Evgenija se je dvignila, a v glavi se ji je zvrtilo in zgrudila se je nazaj na divan.

»Se ne — še ne!« je slabotno šepetala uboga ženska. »Razburjenje je preveliko.«

Evgenija je omedlela. Cvetka je kmalu še našla skoraj poln vrč vode in posrečilo se ji je spraviti Evgenijo k zavesti. Jetnica se je naslonila na Cvetko in stisnila sta se kakor sestri.

»Sam nebeški oče je tako ukrenil, da ste prišli k mojemu očetu,« je dejala Evgenija, ko se je nekoliko pokrepčala. »Sanjalo se mi je, da me bo rešil angel. In ta angel ste vi! Sanje so se izpolnile!«

»O, jaz pač nisem angel,« se je branila Cvetka, ki je bila globoko ganjena. »Preprosto deklet sem!«

»To je vseeno, zame boste zmerom prijateljica, sestra. Povejte mi svoje ime in pripovedujte mi o svojem življenju. Potem vam povem jaz svojo zgodbo!«

Cvetka ji je izpolnila to željo. Povedala ji je svojo zgodbo in Evgenija jo je pozorno in sočutno poslušala. V temi in tišini sta sedeli ženski, ki ju je usoda združila in sta se objemali.

Čeprav je Cvetka prvič videla novo prijateljico, vendar je imela toliko zaupanja do nje, da ji je povedala natanko vse svoje doživljanje. Pripovedovanje je Evgenijo globoko ganilo, a zbudilo je tudi njeno posebno pozornost.

Ko je Cvetka imenovala ime Stanko, ko je

govorila o njegovem očetu in bratu Hugonu, se je Evgenija naglo dvignila in le s silo zatajila svoje razburjenje.

»Kaj vam je,« je Cvetka skrbno vprašala. »Ali poznate grofa?«

»Da, poznam ga,« je mrzlo odgovorila Evgenija. »Zlasti enega — grofa Hugona!«

»Saj je bil tu s Rochefortom,« jo je prekinila Cvetka. »Seveda ga poznate.«

»O, poznala sem ga že pred desetimi leti,« ji je odgovorila nesrečna ženska in ustnice so ji zatrepetale v bolečinah. »Ah, ne razumete, Cvetka, ker še ne poznate zveze.«

»Ne razumem vas res,« je odgovorila Cvetka. Kako ste spoznali grofa Hugona?«

»Poslušajte mojo zgodbo, Cvetka! Slišali boste, kako sta me dva zvijačna lopova uničila in upropastila, da sta me odtargala od očetovega srca in me pahnili v bedo in nesrečo.«

»Dva? — Ne Rochefort sam?« je začudeno vprašala Cvetka. »Ali je tudi Hugo kriv?«

»Da, in sicer najbolj on. Ta zavrati, zvijačni lopov me je zapeljal. Porabil je mojo neizkušenost, moje slepo zaupanje, zasleplil me je z neresnično ljubeznijo! Postala sem z dušo in telesom njegova. Mislila sem, da ljubim plemenito samo zame živeče srce in tako sem mu žrtvovala vse: srečo in čast, očeta in dom. Moje neizkušeno dekliško srce ga je bilo ljubilo kakor boga. Toda kruto sem se zmotila in grozno je bilo, ko sem spoznala svojo usodno zmo. Moj ljubljani vzor je bil satan, brezsrčne in brezvesten lopov! Ogoljufal me je, nesramno me je varal, vrgel me je v nesrečo in bedo — to je bila moja usoda, to je bil konec moje ljubezni!«

(Dalje.)

jega prepričanja ni prikrival pred nikomer. Zato je pa moral pretrpeti marsikako grenko bridkost v svojem poklicu. Zapušča poleg soproge šest še nepreskrbljenih sirot. Možu kremenitega naprednega značaja in vsemu učitelju bo ohranjen blag spomin.

SLATINA RADENCI (Smrtna kosa). Komaj se je zaprl grob za višjim kontrolorjem Vavpotičem, že je posegla smrt po drugi kremeniti korežini. Na svojem posestvu, kjer je živel kot upokojenec, je zadet od možganske kapi preminil znani trgovec g. Franc Hausmann. Zlasti zdraviliški gostje ga bodo ohranili v dobrem spominu sprčo njegovega vedrega značaja. Kljub 73 letom je bil dan pred smrtjo še za pogrebom na Kapeli. Mnogo zaslug si je pokojnik pridobil za povzdigo Slatine Radencev. Po njegovem prizadevanju se je ustanovila zadružna elektrarna. Naj mu bo lahka zemlja, njegovi življenjski družici pa naše iskreno sožalje!

SV. BOLFENK PRI SREDIŠČU Na praznik 6. t. m. sta se poročila Franček Puklavac in Lovjika Štamparjeva, marljiva člana Društva kmečkih fantov in deklet in »Lipe«. Mlademu paru želimo obilo sreče!

ŠT. VID-GROBELNO. Za večno je zatisnil oči g. Franc Novak, ki smo ga vsi poznali pod imenom Lukežev Franček. Pokojnik je štel komaj 50 let. Po poklicu je bil mizar. Vse življenje je bil prav delaven na prosvetnem področju. Že kot 20 leten mladenič je nastopal na našem odru v raznih igrah, bil tenorist pri pevskem zboru in vedno vnet član gasilske čete. Pred leti si je na Stopčem postavil s svojo ženo trgovko go. Moniko domačijo. Kako je bil priljubljen je pričal njegov pogreb. Želja počivati v domači grudi se mu je izpolnila. Šentvidska gasilska četa je korporativno spremljala člana in tovariša na zadnji poti. Na gasilskem vozu je ležala krsta, obdana z vencem. Sprevedu so se pridružili tudi odposlanci gasilske župe iz Šmarja pri Jelšah s praporom. Ob grobu so mu govorili s slovo župnik g. Kolenc, predsednik šmarske gasilske čete g. Skale in v imenu domačinov podnačelnik g. Antleji, ki je v lepih besedah opisal njegovo delovanje. Njegovi pevski tovariši so mu zapeli pred domom in ob grobu žalostinke, ki jih je prej sam prepeval ob smrti prijateljev in znancev. Žalostno je zapel gasilski rog in poklonil se mu je gasilski

prapor. Ohranili te bomo v lepem spominu! Sožalje vdovi ge. Moniki in hčerkici Betkil — Pri nas se vrši že drugi gospodinjski tečaj, ki se ga udeležuje 15 deklet pod vodstvom učiteljice Marice Bercetove in Ivanke Gorenčeve. Prvega tečaja se je udeleževalo 18 deklet. Stroški so le malenkostni. Obe učiteljici vsem priznanje za požrtvovalni pouk. — Za predpust nam obeta lep užitek gasilska četa.

ŠTRIGOVA (Smrtna kosa). Na novega leta dan je umrl g. Josip Turko, bivši posestnik pri Sv. Antonu pri Kopru v Istri, oče šolskega upravitelja v Štrigovi g. Alfonza Turka. Pokojni je moral v Istri pustiti vse svoje posestvo. Živel je zdaj že nekaj let pri svojem sinu. Na zadnji poti je spremljalo pokojnika mnogo domačinov in Sokolov v krojih. Naj mu bo lahka jugoslovenska zemlja, hudo prizadetim pa naše iskreno sožalje!

Domače novosti

* **Kraljica Marija v Londonu.** Nj. Vel. kraljica Marija in Nj. Vis. kraljevič Tomislav sta te dni prispela na Viktorijino postajo v London. V spremstvu kraljice Marije je polkovnik Branko Pogačnik. Kraljica Marija se je pripeljala na Angleško, da vpiše kraljeviča Tomislava v neko angleško šolo, kjer bo nadaljeval svoje redno šolanje. V tej šoli je bil pred nekaj časa tudi Nj. Vel. kralj Peter II.

* **Angleški kralj je pisal poslovodji ženskega hotela.** Redko čast je doživel zagrebški rojak Joco Karavla, ki je poslovodja nekega hotela v Zenici. Dobil je pismo od angleškega vladarja. Karavla je bil pri poroki pokojnega kralja Aleksandra strežaj na našem dvoru in pri pojedini je stregel. Yorškemu vojvodi, sedanjemu angleškemu kralju. Vojvoda se je s strežajem razgovarjal in pogovor je nanesel na ptičjerejo. Karavla je namreč član Zagrebškega ptičjerejskega društva in vojvoda se je takrat zelo zanimal za neke vrste ptic v naših krajih. Meseca novembra je Karavla v imenu Zagrebškega ptičjerejskega društva vojvodi pisal in zdaj, ko je bivši vojvoda že angleški kralj, je prejel od njega ljubezniv odgovor.

* **Slovenska misel živi.** Kakor drugi češki listi so tudi praški »Narodny listy« toplo pozdravili vest o sklenitvi prijateljske pogodbe med Jugoslavijo in Bolgarijo. Članek pravi na koncu »Mi Čehoslovaki se moremo samo veseliti te pogodbe. Ona nam je dokaz, da novo slovanstvo, ki ga je širil dr. Kramář, ni mrtvo, marveč da živi in rodi krasne plodove. Okrepitev vpliva južnih Slovanov na Balkanu in v Srednji Evropi utrjuje tudi naš položaj v Srednji Evropi in krepi skupno fronto proti onim, ki želijo izpremembo državnih mej.

* **Papeževa bolezen.** Stanje sv. očeta je po vesti od ponedeljka nespremenjeno. Olajšanje zadnjih dni je posledica počitka in bolečine v nogi so precej popustile. Bolečine se še pojavljajo, toda bolj redko in ne več tako hude.

* **Ugankarjem!** Še do prihodnje številke lahko pošljete rešitve božičnih ugank.

* **Novoletni pozdravi.** Srečno novo leto želijo prijateljem, znancem in sorodnikom: Lens (Francija): Ludvik Pernat; Gjev-gjelija: orožnik Franci Colarič.

* **Razglas amnestije, po kateri so odpustene kazni po zakonu o tisku in zaporne kazni do 12 mesecev, vključno kazni pa so znižane.** »Službene novine« z dne 11. t. m. objavljajo ukaz kraljevih namestnikov, ki je bil podpisan 5. t. m. in ki razglasa amnestijo (pomilostitev) v naslednjem obsegu: a) Splošna amnestija se izreka za kazenska dejanja po 5., 6., 7., 8., 9., 19. in 20. členu zakona o zaščiti javne varnosti in za kazenska dejanja po členu 302. kazenskega zakona, ki so bila izvršena do dneva tega ukaza. Amnestija velja ne glede na to, ali se je sodni postopek že začel ali ne, ali je bila sodba že izrečena ali ne. b) Splošna amnestija se izreka za vse prestopke po zakonu o tisku ne glede na to, ali je sodni postopek že začel ali ne in ali je sodba že izrečena ali ne. c) Kazen se briše osebam, ki so bile od civilnih sodišč obsojene na zapor v največ enega leta ali na globo do 500 Din. Ako je zapor deloma že prestan ali globa deloma že plačana, se briše ostanek. Izvzete so obsodbe, izrečene na privatno tožbo zaradi žalitve ali klevete. Amnestija je pogojna za dobo treh let, ako v tem času pomilostene ne izvrši nobenega zločina in nobenega prestopka ali prekrška iz koristoljubja. Osebam, ki so poleg zaporne kazni obsojene tudi na denarno, se briše samo zaporna kazen. d) Del-

Po Harmstorfu J. M.

Žrtev razsipne žene

»To ni bilo potrebno, gospod komisar. Nikdar nisem ugotovil kakšne nerednosti v blagajni, dasi je včasih imel Gornik v rokah po več sto tisočakov.«

»Ali ste tudi poučeni o osebnih razmerah mladega moža?«

»Po pravici povedano se nisem nikdar brigal za to. Mislim, da živi v povoljnih razmerah, saj me ni v tem letu nikdar prošil za predujem na plačo.«

»Kakšno plačo dobiva pri vas?«

»Sedem tisoč dinarjev na mesec.«

»Ali je oženjen, odnosno ali ima kakšne svojce, za katere mora skrbeti?«

»Mislim, da lahko na obe vprašanji odgovorim z »ne«. Da je samec, vem zanesljivo. Prav tako mi je znano, da so njegovi starši že dolgo mrtvi. To mi je bil nekoč v pogovoru povedal. O drugih svojcih pa mi ni nikdar govoril.«

»Kje stanuje mladi mož?«

»V Prečni ulici 27 pri krojaču Hrastovcu.«

»Hvala, gospod Volavšek. Bodite tako prijazni in pošljite k meni stražnika, ki me čaka v pisarni. Moram mu nekaj naročiti.«

Nekaj minut pozneje je zapustil komisarjev spremljevalec hišo, komisar Živič pa je kratko zaslišal vsakega izmed Volavškovih uslužbencev, vendar ni mogel dognati ničesar. Pisarniški uslužbenci so bili nekoliko nejevoljni, da je moral prav glavni knjigovodja Gornik odgovoriti le na nekaj

čisto brezpomembnih vprašanj, zakaj po njihovem mišljenju se je vsa zadeva tikala bolj njega kakor drugih uslužbencev. Še bolj čudno se jim je videlo, ko se je komisar napotil v gospodarjevo stanovanje, da bi tam nadaljeval preiskavo.

»Kaj neki hoče dognati gori?« so govorili mladi ljudje med seboj. »Kaže, da tale komisar ni posebno spreten. Na ta način ne bo prišel tatu na sled.«

Komisar je pri zaslišanju služkinj in družabnice Majde Praznikove ugotovil tisto, kar je bil že prej izvedel iz Volavškovih ust. Da nobena izmed teh treh oseb ne more biti v zvezi s tatvino, mu je postalo zdaj jasno, in Hinku Volavšku se je videlo za zelo nepotrebno, ko je Živič nato še izrekel željo, da bi rad zastavil nekaj vprašanj tudi gospe soprogi.

Irma, ki je bila še z oblačenjem zaposlena, je šele zdaj iz moževih ust izvedela dogodek. Pokazala je možu zaradi njegove nesreče mnogo živahniješe sočutje, kakor bi ga bil Volavšek po včerajšnjem prepiru pričakoval.

Zelo radovedno je vpraševala po vseh podrobnostih. Nazadnje pa je zelo odločno rekla: »Kako ste mogli samo trenutek verjeti v neumno pripovedko o nočnem vlom? Mislim, da krivca ni treba do go i-kati.«

»Irma!« ji je osupel segel v besedo Volavšek. »Ali misliš, da sumim tatvine Dušana Gornika?«

»O, kaj bi ga sumil, toda v čudeže ne verjamem. Tudi najtrdnjše zaupanje v poštenost kakšnega človeka bi me ne moglo zavesti, da bi al zapirala oči pred očitnimi dejstvi. Sicer pa je dolžnost policije, prei-

skati vso to zadevo. Oudila bi se pač, če bi policija prav nič ne sumila tvojega glavnega knjigovodje.«

Stopila je v stransko sobo, kjer jo je čakal komisar. Pozdravila ga je z nekako milostno vljudnostjo, ki ga je prisilila do tega, da ji je zastavil vprašanja zelo vljudno in z nežno obzirnostjo. Potrdila mu je vse, kar mu je že Volavšek rekel o nemožnosti, da bi mogel kdo neopažen vdreti v spalnico. Njene izpovedi so zatrle pri komisarju zadnje ostanke domneve, da je vlom izvršil tujec.

Pravkar se je Živič najvljudneje poslovil od Volavškove soproge, ko je vstopil stražnik, ki ga je bil pred poldrugo uro poslal proč. Stražnik je komisarju dalje časa nekaj govoril.

»Priskrbite avto!« je zapovedal komisar, ko je stražnik nehal govoriti. »Zadevo moramo hitro opraviti.«

Potem je šel v malo sobo, kjer je Gornik pravkar pisal neko pismo, in je zaprl vrata za seboj. Njegov obraz je bil resen in njegov glas je imel hladen, oster zvok, ko se je obrnil proti prvemu knjigovodji: »Vztrajate torej na tem, da ste sinoči zaklenili denar v omario in da ga danes niste več našli v njej? Ali se morda le niste zmotili? To se mi vidi skoro nemogoče.«

Osupel je pogledal Gornika komisarja.

»Ne, gospod. Ne vem, kdo vam daje pravico kaj takega domnevati.«

Ne da bi ga ta odgovor spravil iz ravnotežja, je nadaljeval Živič s še večjim podarkom: »Ali ne boste v svoji izjavi ničesar izpremenili, če vam rečem, da so vaše izpovedi čisto brezpredmetne? Dosodanje

no se oprostijo in zmanjšajo zaporne kazni osebam, ki so bile obsojene po civilnih sodiščih na več ko 12 mesecev zapora. Odpust kazni znaša največ polovico in je večji pri osebah, ki poprej še niso bile obsojene zaradi kakšnega zločina, in razmeroma večji tudi pri osebah, obsojenih na lažjo kazen, kakor pri onih, ki so obsojene na daljšo kazen. Kdor je bil obsojen na dosmrtno robijo ali mu je bila smrtna kazen spremenjena v dosmrtno robijo, se mu kazen spremeni v robijo 20 let, pri čemer se vračuna že prestana kazen. e) Od pomilostitve pod točko a) so izvzete osebe, ki so bile obsojene tudi na izgubo državljanstva ali javne službe, od amnestije pod točkami a), b), c) in d) pa osebe: 1. ki so bile obsojene, ker so kot državni, samoupravni ali drugi javni organi sprejemali podvare; 2. ki so pobegnile v inozemstvo ali se skrivajo v notranjosti države in se do dneva tega ukaza še niso vrnile, od česar se ne prijavile oblastvom; 3. ki so bile obsojene zaradi vohunstva. Od pomilostitve po točkah c) in d) so izvzeta kazenska dejanja po čl. 1. in 2. zakona o zaščiti javne varnosti in po čl. 307., 308., 309. in 310. kazenskega zakonika. Nadaljnje uredbe ukaza določajo način, kako se mora znižanje kazni izračunati in izvesti.

* 60letnico je slavil te dni g. Ernest Škof, tvorničar sodavice v Kamniku. Jubilar je narodno zaveden mož. Več let je bil predsednik Obrtnega društva in pod njegovim predstvom se je l. 1935. priredila prva obrtna razstava, ki je dosegla velik uspeh. Od leta 1921. do 1927. je bil podžupan mesta Kamnika, v ostalem času vse do razrešitve pa član občinske uprave. S posebno ljubeznijo in vestnostjo se je posvetil delu v gasilskem društvu, katerega poveljnik je še danes. Priznanje je dosegel tudi na najvišjem mestu in je bil odlikovan z redom sv. Save V. stopnje in jugoslovenske krone V. stopnje. Še mnogo srečnih let!

* Hitro naj se reši hrvatsko vprašanje, da pridejo na vrsto socialna vprašanja. »Vreme« je v božični številki objavilo velezanimivo izjavo Vladimira Radića, sina pokojnega Stjepana Radića. V tej izjavi naglašuje Vladimir Radić med drugim: »Moje prepričanje je, da je položaj zelo usoden zaradi gospodarske stiske, v kateri živi kmečko ljudstvo. Prehodi sem peš zagrebški okraj do

Marije Bistrice in se na svoje oči prepričal, kako strašna beda je vsepovsod. Zato je razumljivo, da ves hrvatski narod z nestripnostjo pričakuje, da se že enkrat reši hrvatsko vprašanje, ker je globoko prepričan, da bodo po pravični rešitvi naših narodnih zahtev začeli reševati tudi velika socialna vprašanja, ki tako tišče ob tla naše kmečko ljudstvo. Vprašujete me, kako gledam v bodočnost. Vse pojde svojo pot. To zadevo vodi dobro dr. Maček. Samo naj hitro rešijo hrvatsko vprašanje, ker čas v to silo ne samo naš notranji, marveč tudi zunanji položaj izvedejo svobodne volitve, kakor dr. Maček, se bo najbolje videlo. Čisto zaupanje vsega naroda za to, da se bo ponovno pokazalo, da je kmečka stranka edini zakoniti zahtevnik hrvatskega naroda sploh. To, kar zahteva dr. Maček, je zares zahteva hrvatskega naroda. Ako bi dr. Maček, kar pa je nemogoče misliti, spremenil svoj program, odnosno odstopil od svojih osnovnih zahtev, bi postavil na tehtnico svojo sedanjost in veljavo med narodom.

* Prerazdelitev nekaterih občin. »Službeni list banske uprave« priobčuje tri ukaze kraljevih namestnikov z dne 9. decembra. S prvim ukazom se iz občine Metlike okolice izloči bivša občina Črešnjevci in se priključi občini Semiču. Z drugim ukazom se ustanovi nova občina Golnik s sedežem v Goričah v kranjskem srežu. V občino spadajo kraji Golnik iz občine Križ in kraji Trstenik, Povelje, Babni vrh, Zablje, Čadovlje, Pangaršica, Zg. Tenetiše, Sp. Tenetiše, Goriče, Letence, Kamnjek, Srednja vas in Svarje-Zalog iz občine Preddvora. S tretjim ukazom se izpreminja ime občine Brega v plujskem srežu v občino Hajdino in se hkratu prenaša sedež občine z Brega v Zg. Hajdino.

* Viničar je dobil od Hitlerja štiri tisočake. Vzdolž severne meje živi v naši državi nekaj družin priseljencev iz Nemčije, ki jih je v teh krajih v predvojnem času naselila Südmarka. Vsem so tskrat iz sredstev Südmärke kupili posestva, da bi na ta način ojačili nemštvo ob slovenski jezikovni meji. Mnogi od teh priseljencev pa so kmalu prišli ob posestva ter so ostali potem v naših krajih kot viničarji. Med temi je bil tudi neki

Laiss, ki se je pa spet opomogel ter si v Kamnici pri Mariboru kupil posestvece. Zadnja leta pa se mu je ponovno začelo slabo goditi ter je na zaostalih davkih dolgoval davčni upravi 2500 Din. Možu je grozil ru-bež in v stiski se je obrnil s pismom naravnost na nemškega državnega poglavarja Hitlerja. Dolgo ni bilo odgovora, malo pred božičnimi prazniki pa jenenadno dobil od nemškega konzulata v Zagrebu nakazen znesek 2500 Din z navedbo, da mu to pošilja urad kancelarja Hitlerja. Še bolj presenečen pa je bil, ko je dospela za praznike nova denarna pošiljka: podpora iz sklada za Nemce izven Nemčije v znesku 1500 Din.

* Gradnja delavskega zavetišča v Celju. Mestno poglavarstvo v Celju razpisuje oddajo težakih, zidarskih in železobetonskih del trinadstropne zgradbe delavskega doma na Vrazovem trgu v Celju.

* Zastoj obrata v premogovniku Stanovskem. Rudarji v Stanovskem so v večni stiski. Enkrat so morajo boriti za redno izplačilo mezd, drugič jim preti odpust iz službe. Te dni so se spet zbirali v gruclah, znak, da se zbirajo nad njimi temni oblaki. Premogovnik, odnosno del rova, kjer je večja količina premoga, je zalila voda. Iz previdnosti, da se izogne morebitni nesreči, je vodja začasno ustavil obrat. O preteči nevarnosti je obvestil lastnika, rudarsko glavarstvo in rudarsko zastopstvo. Te dni se je v Stanovskem mudila komisija. Začasno je zaplenjenih v treh štihtih okrog 45 rudarjev, ostalih 60 pa je na brezplačnem dopustu.

* Silen naval na ljubljansko bolnišnico. Ljubljanska bolnišnica je že v preteklem letu preživljala grenke dneve, kar se tiče stiske za prostor, novo leto pa je začela še z vse bolj obupnimi razmerami. Takoj te prve dni so zlasti bolniki z dežele pritisnili na sprejemni urad v tako ogromnem številu, da uprava, zdravniki in strežniško osebje ne bodo več mogli dohajati dela, če naval ne popusti. Pred kratkim so na en sam dan sprejeli 161 novih bolnikov. Ponovno opozarjamo bolnike z dežele, naj se v lažjih bolezenskih primerih obračajo rajši na manjše bolnišnice v svojih okoliših, ker bodo sicer zaman trošili trud in denar za pot v Ljubljano.

* Pasji kontumac v ljubljanskem srežu. Ker se je spet ponovila pasja steklina po

poizvedbe so namreč že neomajno dognale, da se v lom v blagajno od sinoči do davi ni mogel izvršiti.

Prvi knjigovodja se je vzravnal: »Potem je vaša reč, da zadevo drugače pojasnite.«

»Tatvina je že pojasnjena, gospod Gornik! Vi ste zadolženi in ste v rokah oderuhov. Vaše denarne zadrege so bile morda prav te dni posebno hude...«

Prvemu knjigovodji je planila kri v glavo od sramu in ogorčenja. »Kdo pravi to? Kdo se sme brigati za moje zadeve?«

»Dejstvo, da je na skrivnost na način izšlo 40.000 dinarjev, me je napravilo rado-vednega. V teku zadnje ure sem dal izvršiti v vašem stanovanju preiskavo in pri tem so našli nekaj dokazil vaših brezupnih premoženjskih razmer. Vi ste dolžni oderuhu Molku kar 30.000 dinarjev. Kako nameravate plačati ta dolg, ki je vendarle precešen.«

»Od svoje plače. Sicer pa vam ne dovolim, zastavljati mi takšna vprašanja. Če me sumite, da sem izvršil zločin, mi to brez ovinkov povejte.«

»Vi ste bili torej že pripravljeni na to, da se bo tako končalo. No, prosim, da mi sledite na policijo.«

Gornik je zbral ves pogum, da je ostal miren, vendar so se mu roke občutno tresle, ko je prijel papirje po pisalni mizi.

»Aretiran sem, kajne? Za navadnega tatu me imate?«

Komisar je samo »komignil« z rameni. Ko je Gornik hotel na pisalni mizi napraviti red, mu je komisar to zabranil.

»Pustite vse natanko tako, kakor je zdaj. Bodo že brez vašega sodelovanja vse uredili.«

»Ali mi tudi ne dovolite, da še enkrat izpregovorim z gospodom Volavškom?«

»Vpričo mene že! Toda kratki bodite. Vidite, pravkar prihaja vaš šef.«

Mali, rejeni gospod Volavšek je bil ves presenečen, ko mu je bil Gornik z grenkimi besedami pojasnil položaj.

»Zanesljivo se motite, gospod komisar,« je dejal Volavšek živahno. »Sam vam jamčim za nedolžnost svojega prvega knjigovodje.«

»Žal mi je, da moram slediti svojemu lastnemu prepričanju,« je odgovoril policijski uradnik precej hladno. »Če je vaše zaupanje v tega gospoda upravičeno, se bo tako kmalu izkazalo.«

Dušan Gornik je pristopil k šefu.

»Najlerša hvala, gospod Volavšek,« je rekel globoko ginjen, »prisegam vam pri spominu na svoje starše, da sem nedolžen, da prav nič ne vem, kam je izginil denar.«

»O tem sem prepričan. Ne dajte se streči od zle usode in obdržite glavo pokoncu. Resnica mora priti na dan.«

Volavšek mu je krenko stisnil roko. Skoro se je zdejo, da je imel Gornik še nekaj na srcu, vprašanje ali prošnjo, toda prisotnost komisarja, ki je že nejevoljen čakal konca razgovora, ga je ovirala, da ni izregovoril. Molče je vzel klobuk in šel s komisarjem ven k avtomobilu, ki ju je že čakal.

3

Z mrtvaško bledim obrazom, na katerem bi bilo moglo ostro oko z lahkoto odkriti sledove preliti solz, je sedela Majda dva dneva pozneje v veliki sobi, ko je vstopila gospa Irma Volavškova, oblečena v elegantno obleko.

»Imam nekaj nužnih opravkov,« je rekla, »in bilo bi mi zelo ljubo, če bi me spremljali. Malo izprehoda vam prav gotovo ne bo škodovalo.«

Med tem ko se je družabnica pripravljala na to, da pojde z gospodarico, si je lepa, mlada gospa godla veselo pesem in si pred ogledalom urejala razne malenkosti na svojih obleki. Bila je očitno zelo dobre volje in njena lastna veselost jo je ovirala, da bi videla globoko Majdino potrnost.

»Najprej poideva k moji šivilji,« je rekla, ko sta zapustili hišo. »Včeraj sem naročila dve novi obleki, pa mi je pravkar padlo na um, kako bi ju bilo treba napraviti, da bi bili čim učinkovitejši. Morda boste lahko tudi vi dali kak nasvet, saj niste brez okusa.«

To milostno priznanje menda ni napravilo posebnega vtiska na Majo, ki je molče in s sklonjeno glavo stopala ob gospodarici, tako, da je morala govoriti le Irma. No, njej pa ni zlahka zmanjkalo besed.

V lepo opremljeni delavnici sloveče šivilje je bila gospa Volavškova sprejeta s posebno častjo. Šivilja se je takoj ločila od drugih strank, ki so stale v delavnici, in ustrezljivo vprašala gospo Irmo po njenih željah.

»Ali veste, milostljiva, da sem od včeraj vaša dožnica?« je menila šivilja in se vpludno smehljala. »Morda celo niste opazili, da ste mi preveč plačali.«

Volavškova se je začudila. »Preveč? Ne vem ničesar o tem.«

»Ko ste mi včeraj blagovolili plačati račun, ste mi dali tisoč dinarjev preveč. Okolnost, da sta se dva tisočaka držala preveč skupaj, je bila kriva temu, da nisem takoj

nekaterih občinah sreza, je uveden po vsem srezu strogi pasji kontumac.

* Vsa vojaška pojasnila v katerikoli zadevi dobite za malenkostno plačilo pri Peru Francu, kapetanu v pokoju, Ljubljana, Maistrova ulica 14. Za odgovor je priložiti kolek ali znamko za 6 D.

* Zrebanje Vojne škode. Na 24. zrebanju dobitkov Vojne škode, ki se je nedavno vršilo, so bili izzrebani naslednji dobitki (prva številka označuje serijo, druga pa številko obveznice): Dobitek za 200.000 Din: 8881 — 163. Dobitka po 100.000 Din: 5589 — 206; 6905 — 956. Dobitki po 50.000 Din: 6749 — 629; 6905 — 551; 7405 — 589; 7922 — 145; 8477 — 117. Dobitki po 20.000 Din: 5256 — 31; 5342 — 815; 5827 — 710; 6260 — 758; 6531 — 99; 6641 — 602; 6694 — 880; 6821 — 729; 7148 — 948; 7212 — 815; 8143 — 737; 8301 — 470; 8380 — 770; 8572 — 926; 9292 — 381. Dobitki po 5.000 Din: 5010 — 346; 5032 — 411; 5060 — 695; 5107 — 325; 5134 — 250; 5310 — 790; 5315 — 61; 5330 — 914; 5646 — 99; 5667 — 189; 5746 — 238; 5793 — 896; 5945 — 108; 6149 — 420; 6167 — 730; 6186 — 11; 6438 — 162; 6459 — 699; 6518 — 801; 6519 — 580; 6581 — 251; 6668 — 119; 6752 — 423; 6811 — 248; 6864 — 679; 6870 — 984; 6912 — 394; 6977 — 83; 7070 — 509; 7362 — 887; 7664 — 780; 7760 — 7; 7777 — 385; 7837 — 674; 7861 — 876; 7952 — 603; 7998 — 988; 8104 — 382; 8142 — 606; 8427 — 912; 8487 — 947; 8502 — 298; 8521 — 462; 9069 — 929; 9098 — 395; 9158 — 670; 9215 — 349; 9241 — 392; 9319 — 810; 9352 — 193. Dobitki po 3.000 Din: 5022 — 921; 5026 — 883; 5056 — 59; 5104 — 253; 5111 — 724; 5116 — 332; 5140 — 163; 5179 — 491; 5262 — 42; 5357 — 688; 5373 — 400; 5468 — 253; 5597 — 717; 5632 — 962; 5652 — 653; 5654 — 758; 5663 — 271; 5664 — 803; 5669 — 178; 5706 — 165; 5742 — 89; 5811 — 542; 5876 — 243; 5877 — 584; 6041 — 441; 6098 — 460; 6125 — 594; 6147 — 862; 6253 — 977; 6306 — 608; 6329 — 887; 6498 — 642; 6504 — 486; 6543 — 708; 6581 — 565; 6645 — 10; 6694 — 689; 6703 — 15; 6703 — 258; 6762 — 838; 6778 — 678; 6822 — 312; 6830 — 662; 6874 — 774; 6910 — 150; 6919 — 656; 6948 — 625; 7001 — 370; 7068 — 467; 7069 — 142; 7075 — 951; 7084 — 1; 7115

— 856; 7116 — 142; 7151 — 616; 7239 — 18; 7341 — 491; 7437 — 830; 7438 — 608; 7447 — 754; 7452 — 125; 7539 — 853; 7592 — 451; 7600 — 794; 7618 — 765; 7662 — 387; 7691 — 889; 7699 — 541; 7701 — 242; 7710 — 279; 7713 — 991; 7727 — 775; 7782 — 780; 7846 — 342; 8010 — 73; 8045 — 711; 8126 — 960; 8129 — 481; 8240 — 216; 8317 — 14; 8374 — 954; 8405 — 656; 8450 — 373; 8547 — 938; 8560 — 970; 8570 — 764; 8578 — 311; 8692 — 721; 8732 — 127; 8810 — 328; 8900 — 817; 8933 — 184; 8972 — 589; 9015 — 534; 9055 — 360; 9176 — 199; 9215 — 692; 9224 — 751; 9362 — 207; 9371 — 932.

Gasilec

ni samo mož, ki požar gasi.

„Gasilec“

Je tudi strokovni list slovenskih gasilcev. Za 20. Din dobite v letu 1937 vsak mesec okoli 15. „Gasilec“ na 24 straneh. Letos bo „Gasilec“ prinašal strokovne članke, ki bodo zanimivi za vsakega stavbarstva, oskrba vode za požarne nezgode na vasi itd. Naročite „Gasilec“ pr. upravi v Mariboru. Koroška cesta 5 — Še danes pišite dopisnico!

* Samomor mladenke na Ježici. V nedeljo zjutraj je na Ježici tik pod postajo poleg Ahlinove gostilne na železniški progi postajalo dekle. Ko je privozil na postajo vlak iz Kamnika, se mladenka ni umaknila. Naslednji trenutek je stroj dekle pograbil, ga nekajkrat zasul in ga vrgel ven tik proge. Strojvodja je nemudoma ustavil vlak in začel klicati ljudi. Izstopili so nekateri potniki in so prihiteli ženske iz sosednjih hiš. Nesrečnica je bila še živa in so ji ljudje skušali nuditi pomoč. Ostalo pa je le pri poskusih, kajti kmalu je izdihnila. Obupanka je bila stara kakih 17 let in niso pri njej našli nobenih listin. Pozneje so ugotovili, da je Slavka Košičkova iz Trnovskega.

* Štirje požari v ljubljanski okolici. V ljubljanski okolici je v nedeljo in ponedeljek gorelo na štirih krajih. V nedeljo zvečer je pri-

šel goreti šuštarjev kozolec na pobočju šmarne gore. Na kraju požara so bili kmalu gasilci, ki se jim je posrečilo požar omejiti in rešiti bližnje hiše. Ponoči pa je gorelo v Tacnu pri posestniku Gužu. V plamenih so bili pod šupa in drvarnica. Na pomoč so prihiteli gasilci iz Smartnega, Vižmarij, Vikerč, Gammelj in od drugod ter omejili požar. Kako je ogenj nastal, še ni ugotovljeno. Orožniki so uvedli preiskavo. V nedeljo je nadalje gorelo gospodarsko poslopje posestnice Marije Ložarjeve v Zalogu pri Ljubljani. K sreči so bili takoj na mestu domači in kmalu tudi ljubljanski gasilci z motoriko, vendar niso mogli preprečiti, da ne bi plameni zajeli še dveh sosednjih gospodarskih poslopij, ki sta bili istaklast Marije Ložarjeve. V nedeljo popoldne so bili pozvani ljubljanski gasilci tudi na Barje, kjer je nastal ogenj v gospodarskem poslopiju posestnika in mizarja Jožefa Kušerja na Uršičevem stradamu. Zgorela sta tudi tik poslopja stoječa kozolec in pa delavnica, katere lastnik je Ludvik Venturini. V delavnici je postalo žrtev ognja več izgotovljenih rakev, nekaj pohištva in mnogo desk.

* Požar v Bitnju. Te dni je zgorela hiša posestnika Križaja Valentina v Zg. Bitnju. Prav tako so zgoreli svinjaki, prizidani k hiši. Gasilci iz Zg. Bitnja in Strazišča so požar omejili. Prispeli so tudi gasilci iz Kranja, ki v akcijo niso stopili, pač pa so pripravili vse potrebno za gašenje, če bi se ogenj zaradi vetra razširil.

* Otrok z dvema glavama, štirimi nogami in štirinajstimi rokami. Kmetica Dobrinjka Pejo-viceva iz Grabe pri Bele moli je porodila otroka z dvema glavama, štirimi rokami in štirimi nogami. Glavi sta bili zrasli v tilniku in trup je bil samo eden, imel pa je dva prsna koša. Otrok je živel samo nekaj minut.

* Če se otroci igrajo s petrolejem. Družino Omahna Lojzeta v Trsteniku pri Višnji gori je doletela velika nesreča, ki je zahtevala življenje štiriletnega sinčka. Na praznik sv. Treh kraljev je šla Omahnova družina k prvi maši v Višnjo goro, doma pa so ostali hlapec in trije otroci. Hlapec se je mudil v hlevu pri živini, otroci pa so se igrali v hiši in odkrili steklenico petroleja, jo odprli in po neprevidnosti polili petrolej po tleh in po štiriletnem otroku, ki je stal zraven. Ob tem dohodku so se otroci prestrašili, kaj bo re-

opazila pomote. Dovolite, da vam vrnem tišočak.

Irma je odklonila povračilo s skoro nejevoljnim gibom roke.

»Ne, ne! Zapišite mi to malenkost v dobro, če je res tako, kakor ste rekli.«

»Vsak dvom je izključen, milostljiva gospa. Spominjam se čisto natančno, da ste imeli veliko število bankovcev v roki in potem...«

»Že dobro, že dobro,« je hlastno posegla mlada žena v besedo. »Naj bo. No, zdaj pa preidiva k mojima novima kostumoma. Paldio mi je namreč na um, da bi se prišivek modrega baržuna obleki prav prilegal.«

Poglobila se je z veliko vnemo v razpravo o tem, kako morata biti obleki narejeni. Med tem pa, ko so se njene misli na videz bavile izključno le z oblekami, je večkrat pozorno pogledala na Majdo, ki je nekaj korakov od nje sedela na stolu. Morala je opaziti v Majdinih potezih nekaj, kar jo je vznemirjalo, zakaj kmalu zatem, ko je njen pogled ponovno počival nekaj sekund na Majdi, se je Irma zdajci dvignila in kratko prekinila pogovor s šiviljo.

»Napravite mi obleki po svojem okusu,« je rekla šivilji. »Ne utegnem se več z vami razgovarjati, ker imam še druge nujne opravke. Zbogom!«

Komaj so se vrata delavnice dobro zaprla za njima, je Irma s slabo prikrivano vznemirjenostjo vprašala Majdo: »Seveda ste vse slišali, kar sva govorili jaz in šivilja. Tudi tisto o plačnem računu, kaj ne?«

»Ker je stala šivilja skoro ob moji stra-

ni, pač ni bilo drugače mogoče, kakor da sem slišala vse, gospa Volavškova.«

»Ta šivilja je kaj nerodna. Nekaj pa mi morate obljubiti, draga gospodična! Moj mož ne sme izvedeti, da sem dolž že plačala, zakaj porabila sem svoje prihranke od gospodinjstva. Hotela sem ga ob priložnosti presenetiti, in zato mi ne smete pokvariti tega malega veselja. Ne smete me izdati.«

»Kako naj bi to storila?« je začudena vprašala Majda. »Vaš soprog pač nima navede, da bi se v takih rečeh pogovarjal z menoj.«

»No, seveda, toda naključje je včasih nepreračunljivo v svoji zlobnosti. Zato mi je ljubo, če se lahko zanesem na vašo molčečnost. Sicer pa sva že pri trgovini s perilom, kjer si moram nabaviti nekaj malenkosti. Kar vstopiva!«

Malenkosti so spričo sijajne trgovčeve zgovornosti narasle v teku četrte ure v obsežno naročilo, ki je lastnika trgovine spravilo v zelo dobro voljo.

»Ob priliki pridem spet k vam, da bom dala kaj ponraviti, če mi ne bo prav narejeno,« je rekla Irma. »Vsekako ne želim, da mi perilo pošljete brez nadaljnega plačila bom v naprej.«

»Kakor želite, milostljiva gospa,« je menil trgovec vljudno. »Danes sem v časopisu čital kakšno obžalovanje vredna nesreča, je zadela vašega soproga. Vem iz izkušnje, da ni neprijetnejšega načina denarne izgube, kakor je takšen.«

Gospa Irma je omalovažujoče mignila z glavo. »Sleno zaupanje v tega človeka, ki ga je zdaj tako zahrbtno okradel, je bila slabost mojega moža, ki sem jo tolikokrat ob-

žalovala. Le sreča, da je mož zdravilno izkušnjo plačal s tako majhno učino.«

»Ali niso pri tatu našli od plena ničesar več. Gotovo je denar kam skril, saj ga ni mogel v eni sami noči zapraviti.«

»Gotovo je storil vse potrebno, da mu plen ostane, četudi so ga razkrinkali. Da bi moj mož dobil ves znesek nazaj, ni misliti spričo pretkanosti tega nevarnega mladega moža.«

»Za božje ime, gospodična, kaj pa vam je?« je vprašala Irma. »Saj pojdem tudi jaz. Teh nekaj trenutkov pa bi me že lahko čakali.«

Toda družabnica se na te nekoliko zapovedujoče besede ni dala pridržati, in ko jo je Irma zunaj na ulici došla, je bil Majdin blede obraz rdeč od ogorčenja.

»Nisem mogla poslušati, da ste o gospodu Gorniku tako govorili,« je rekla Majda, »pa tudi smela nisem, zakaj predobro vem, da so vaši očitki padali na nedolžnega človeka.«

Okoli Irmini ust je drgetalo, toda Majda ji je gledala krepko v lepe oči, ki so bile zdaj tako neprijetno bodeče.

»Tako? Ali veste to tako zanesljivo? In odkod vam je to znano, če smem vprašati?«

»Moje srce mi tako velevala!« je odvrnila Majda s toploto, ki ni dopuščala niti najmanjšega dvoma v iskrenost njenega prepričanja. »Dušan Gornik in jaz sva bila sosedna otroka. Poznam ga že od deških let in bi mogla vsakega drugega človeka prej kakor njega imeti sposobnega za tako nepošteno dejanje.«

(Dalje prihodnjič)

kei oče. Vedeli so, da bo šiba pela. Zato je bilo treba na vsak način zabrisati krivdo. Prišli so na nesrečno misel, da bi petrolej zažgali. Res so to storili, toda plamen se je takoj polastil najmlajšega, ki je bil polit s petrolejem. Ko je starejši to videl, je prestrašen zbežal ven, srodni pa je pokazal več poguma. Pograbil je gorečega bratca, ga zavlekel ven in ga vrge v vodo, da je ugasil ogenj. Pritekel je tudi hlapec, ki je pogasil ogenj v hiši. Poklicali so takoj zdravnika, ki je opečenemu nudil prvo pomoč. Ožgan je bil zlasti po nogah in vratu, vendar pa rane niso kazale, da grozi večja nevarnost. Nekaj dni nato pa je dečka nenadno napadla božjast, očitno zaradi prestrašenega strahu in bolečin. Še istega dne je deček umrl.

* **Uboj pri kuhanju žganja.** V Spodnjem Partinju, občina Jurjevalci dol je neki kmet kuhal žganje. Po stari navadi se je zbrala pri njem večja družina. Pridno je krožil med njimi kozarec z vročo pijačo, ki je ljudem kmalu zlezla v lase. Najglasnejša sta postala 30letna Rudolf Zvalkar in Albin Senekovič. Nastal je med njima prepir, ki je rodil usodne posledice. Dokler sta bila še v družini, so ju ostali krotili, ko pa sta šla proti domu, je nastal med njima obračun, ki se je končal s smrtjo Albina Senekoviča. Zvalkar ga je ubil z vozno ročico. Ubijalca so orožniki aretirali.

* **Otrok padel v lonec vrele vode.** V hiši delavca Franca Štrca v Printovcu pri Sv. Kungoti se je dogodila usodna nesreča. 18-mesečni delavčev sinček Adolf je kobacal po kuhinji, došel do lonca z vrelo vodo in padel vanj. Otroka so takoj spravili v Maribor, kjer so v neki lekarni kupili zdravilo proti opeklinam. Po povratku domov pa je otrok kljub zdravilom umrl.

* **Otročiček je zažgal domačijo.** V Nadolani pri Zetalah je imela 25-letna neozenjena gospodinja Marija Mohorkova svojo koč. Tam je živela z dva in pol leta starim sinčkom Francetom. Nedavno je šla k sosedu, kjer so obhajali botrino, in pustila fantička samega doma. Ko je bil otrok sam v zaklenjeni hiši, je začel iz štedilnika jemati oglje z majhno železno lopato in ga vsipati na posteljo. Seveda sta se posteljina in slama vžgali. Soba je bila kmalu polna dima. Deček je zaradi prevelikega dima padel v nezavest. Po naključju se je sosed ozrl proti hiši in opazil dim, ki je skozi špranje pri vratih in oknih silil na prosto. Hitro je poklical druge na pomoč. Tudi mati je prihitela domov. V naglici so odpahnili vrata in v zadnjem trenutku prinesli iz hiše nezvestega otroka. Iz hleva so rešili kravo. Med tem je začela goreti že vsa hiša. Otroka so morali prepeljati v bolnišnico. Hiša je zgorela do tal.

* **Begunci iz avstrijske vojske.** Na mariborski obmejni policiji se vsak dan znajde skupina ljudi obeh spolov — čisto izgnancev, ki se vračajo k nam iz raznih držav. Včasih so to tudi politični begunci, ki prihajajo iz Avstrije ter iščejo pri nas zavetja, drugič je spet kak pozabljen vojni ujetnik, ki se vrača iz Rusije. Očkar pa je začela Avstrija uvajati splošno vojaško dožnjest, so med temi zanimivimi gosti tudi avstrijski vojaški begunci. Takega gosta je imela obmejna policija te dni. Privabili so ga naši obmejni varnostni organi iz Dravograda. Pred nekaj dnevi se je pojavil nad Dravogradom na avstrijski strani meje vojak, ki je prišel po tihotavski poti skrivaj na našo stran ter se je prijavil našemu graničarju. V spremstvu so ga potem odvedli v Dravograd in naprej v Maribor. Pri zaslišanju je izjavil, da se zove Gregor Vohovnik. Po rodu je Nemec in našega jezika ne razume. Star je 22 let. Služil je vojake že tri mesece v Wolfsbergu. Doma je s kmetov. Pripovedoval je prav zanimive reči o življenju v avstrijski vojski. Iz njegovih navedb se da razbrati da niso Avstrijci preveč navdušeni za vojaščino.

* **Vlom v trgovino.** Pišelo nam: Preteklo soboto ponoči je bilo vlomljeno v novo stavbo trgovca g. Simona Vrbičaka v Moravskem

vrhu pri Mali Nedelji. Vlomilcev je bilo pet ter so bili oboroženi tudi s strelskim orožjem. Kljub temu, da so sosedje vlomilce prepoznali, trpi trgovec Vrbičak občutno škodo. V zadnjem času so tatvine in vlomi na dnevnem redu. Odločilna oblastva bodo morala storiti potrebno, da bo javna varnost zanesljivejša.

* **Družinski oče ubit.** V Hrastniku se že desetletja ni zgodilo kaj takega, da bi koga v pretepu do smrti pobili. V soboto zvečer se je vendarle primeril dogodek, ki je pretresel vso industrijsko dolino. Po policijski uri sta se srečali na cesti pred steklarsko kolonijo dve vinjeni skupini, ki sta se prav po fantovsko spoprijeli. Po pretepu je obležal mrtev 44letni poročni steklar Štefan Uldrijan, ki zapušča ženo in tri nepreskrbljene otroke. Trije fantje, ki so se zavedeli te velike nesreče, so se takoj sami zavalja orožnikom.

* **Čebele krađejo.** Solskemu upravitelju na Stari cesti g. Mislaju so te dni ukradli neznan tatovi nekaj panjev čebel, drugim pa izropali med s satjem.

* **Drzno nastopanje dveh potepuhov v Poljanski dolini.** Nedavno je bil okraden kmet Stržina v Kremensku. Izginil mu je denar in različno blago. Pred božičem sta bili ukradeni dve hiši v Hotovljah; pri prvi je izginilo mnogo prekajenega mesa in slanine, pri drugi pa obleka in nekaj denarja. Najdrznejša tatvina pa je bila storjena pred zadnjo nedeljo zjutraj v Bukovem vrhu pri kmetu Hotovniku. Kmetinja je na samem. Ko je šel to nedeljo zjutraj gospodar k maši v Poljane in je ostala gospodinja z otroki doma, sta se priklatila k hiši dva potepina. Da bi odpravila domače iz hiše, sta odprla svinjake in nagnala svinje na prosto, da bi jih domači potem iskali in zganjali v hleve. Nečrt se je obnešel. Med tem ko je gospodinja z otroki lovila prašiče, sta se tatova splazila po lestvi v zgornje prostore hiše. Zena in otroci so opazili oba potepuha in so preplašeni zbežali proti Hotovljam. Zena se je skrila v gozdu. Tatova nista dobila toliko denarja, kolikor sta se ga bile nadejale, čeprav sta v naglici vse preobrnili. Gospodar je bil k sreči vzel večjo vsoto s seboj. Vendar pa sta tatova našla nekaj tisočakov in smokres, iz katerega sta pri odhodu od hiše nekajkrat ustrelila, da prestrašita morebitne zasledovalce. Utrata sta jo nato na vrh hriba.

* **Vlomilcem z Dravskega polja so na slede.** Jereci so se dogajali na Dravskem polju pogosti vlomi zlasti v trgovine. Kljub vsej nevarnosti orožniki vlomilcem niso našli na sled. Tudi nakradeno blago se ni nikjer pojavilo, da bi izdalo kako sled na vlomilci. Zaj pa se je nenadno pokazala sled, ki bo najbrž prva. Tezenski očrniki so že dolgo časa opazovali nekega sumljivega moža s Pobrežja, ki se je pri vozi z večimi zavoji v Zagreb. Te dni so napravili na njegovem domu hišno preiskavo. Uspeh je bil presenetljiv: našli so zalogo raznovrstnega blaga, za katero lastnik ni vedel povedati, odkod ga ima. Orožniki so tudi domali, da je mož večkrat hotel v Maribor, kjer je imel nase v senikar neke gostilne. Tudi tu so izvršili preiskavo, ki je bila prav tako uspešna. V senu so našli vrečo z 20 pari novih čevljev. Na podlagi teh odkritij so 32letnega Antona P. aretirali. Zaenkrat mož taš vse, vendar je gotovo, da vse zaplenjeno blago izvira iz raznih vlomov.

* **Požig.** Nedavno ponoči je na Rakeku zgorel kozolec posestnika Janeza Turšiča sredi vasi, ki je bil poln sena in v katerem je bilo shranjeno razno poljsko orodje. Požar je nedvomno zanetila maščevalna roka. Orožniki imajo z zasledovanjem mnogo dela.

* **Žrtev neopredelnega voznika.** V nedeljo zvečer se je dogodila na postaji Otočah huda nesreča. Z večernim vlakom se je pripeljala iz Skofje Loke krovarska poštna upravitelja Režika Lotričeva. Na postaji jo je čakal njen zaročenec. Ko sta šla s postaje po temni poti ob proci, sta zaslišala za seboj voz, ki je bil brez luči. V naglici sta se umaknila

vsak na drugo stran poti. Ko se je voz, poln romarjev, odpeljal naprej, je posvetil zaročenec v temo. Nudila se mu je strašna slika: Lotričeva je ležala na tleh v nezavesti in vsa krvava. Kolesa voza so ji šla čez glavo in trup in jo močno ranila. Nesrečnico so odnesli v bližnjo gostilno in nudili prvo pomoč, nato pa je zdravnik odredil njen prevoz v bolnišnico. Ljudje, ki večkrat hodijo po ozkem potu ob progi, ki ni prav nič razsvetljen, se čudijo, da se ni zgodilo že več nesreč. Skrajni čas bi že bil, da se prične gradnja nove postaje v Otočah na bolj ugodnem mestu.

POPOTNIKOVA TORBA

Ob odhodu dobrega šolnika

Križevci, januarja.

Pred mesecem je zapustil Križevce pri Ljutomeru šolski upravitelj g. Janko Belec, ki je bil premeščen po službeni potrebi v Šafarsko pri Strigovi. Doba njegovega upravljevanja in javnega udejstvovanja v Križevcih, ki je trajala pet let, ne bo za nas pozabljena. G. Belec je prišel v Križevce l. 1931., ko je bil tu nastavljen po odslužitvi vojaškega roka. Kmalu je prevzel upraviteljstvo šole, za katero je lepo skrbel do svojega odhoda. V tem času je dosegel, da je šola na znotraj dobila snažno in lepo lice. Na šoli je uvedel mladinski pevski zbor, ki je nastopal pri vsakoletnih šolskih prireditvah. Posebno je pohvaliti njegove sestanke s starši. Sestanke je vodil g. upravitelj sam in tako zbiral želje in urejal pouk, da so bili vsi zadovoljni.

Veliko skrb je posvečal g. šolski upravitelj siromašnim otrokom, za katere se je noprigrigal, da so bili preskrbljeni z vsem. Ob svojem odhodu jih je obdaril z oblekami, obutvijo in perilom. Šolski vrt je dobil v tem času novo lice, novo ograjo, drevesnico in lepo urejeno travnišče. V šolskem vrtu so se otroci marsičesa naučili, saj so se tam praktično poučevali pod njegovim vodstvom in vodstvom učitelstva. Pri vsem njegovem delu je vladal red.

Z velikim številom učiteljev, saj jih je na naši šoli 12, je stal zelo dobro in vzajemno. Pri raznih praznikih je bil ljudem zelo na roko, saj je bil vsak dan že ob sedmi uri v šoli na delu. Radi te marljivosti je bil priljubljen tudi pri onih, ki im politično ni pripadal.

Mnogo je deloval tudi izven šole. Ustanovil je podružnico Čehoslovskega društva in bil njen predsednik. Dalje je ustanovil strelske družino deloval pri Sokolu bil vodnik učiteljev in pri sodeloval pri domačih prireditvah. Vsa leta je vodil kmetijsko nadaljevalno šolo, ki je po njegovem odhodu usahnila. Takšno rešimo, da je z odhodom šolekade porušila in Janka Belec nastala v našem žiljavnju velika vrzel. Na njegovem namem, nečemu mu žalimo enakih uspehov, že bolj na žalost, da se snet vrnil k nam, saj je bil v našo in razume naša težnja.

50 letnica zaslužnega štrigovskega župana

Štrigova, januarja.

Te dni je slavil svojo petdesetletnico g. Kovač Tomislav, lekarnar in župan občine Štrigove, ki je največji v srezu in menda sploh v dravski banovini. G. Kovač pa je še vedno mladeniško razpoložen in se mu pet križev prav nič ne pozna. Kot sin srednjega kmeta se je preril skozi šole ob neprestanem nomanikanju. Ko je postal mladenič, je bil že vnet narodni delavec. Lekarniško prakso je vršil v Mariboru, kjer je spoznal tudi slovenske razmere.

Samostojen lekarnar je postal l. 1916. v Štrigovi, ki je bila takrat še pod Madžari.

Potlačeni medmurski narod je hitro videl v njem človeka, ki ga boli narodova brezpravnost. Moral je okusiti mnogo krivic od madžarskih oblastnikov, vendar je bil zmerom neomajen zaščitnik naroda svoje krvi. V veliki meri je njegova zasluga osvoboditev Medmurja. Po osvoboditvi je začel ustanavljati prosvetna in gospodarska društva. Mnogo truda je vložil v Sokola, ki mu je kot večletni starosta priskrbel krasno letno telovadišče.

Deloval je prav povsod za napredek gospodarstva in prosvete, posebno še pri občinski upravi. Ko je bila občina zašla v hudo gospodarsko stisko, ga je narod postavil na čelo občine, ki jo je odlično vodil. Pri nedavnih občinskih volitvah narod ni hotel čuti, da bi kdo drugi vodil njihovo štrigovsko občino, čeprav si je g. Kovač iskreno želel namestnika. Postavili so ga spet na čelo liste JNS in je postal spet župan.

Nova cesta iz Štrigove v Ljutomer, ki se zdaj dodeluje, je sad njegove pobude in njegovega dela. Politično je dosleden somišljenik JNS, a je nasproti protivnikom strpen in poštenjak. Za svoje zasluge je bil odlikovan z redom jugoslovenske kro-ne. Pri vsem svojem delu se zmerom drži gesla: Nehvaležnost me ne odvraca od stremljenja, da vsakomur, zlasti siromašnim pomagam. Zato mu ob njegovi petdesetletnici prav vsi občani, bogati kakor siromašni, kličejo: »Še mnogo let!« Tem čestitkam se iskreno pridružujemo tudi mi.

PREKMURSKI GLASNIK

Razveljavljena razrešitev županskih dolžnosti. Benkova »Murska krajina« piše: Te dni je dobil g. Žižko Janez, ponovno izvoljeni župan občine Šalovcev, na svojo pritožbo proti razrešitvi županskih dolžnosti, ki se je izvršila tik pred občinskimi volitvami, tole rešitev: »Pritožbi se ugodi in izpodbijana odločba razveljavi, kolikor se tiče razrešitve pritožitelja«. Iz tega je razvidno, da so bila očitja, ki so bila naperjena proti g. Žižku glede na agitacijska sredstva v času, ko so se vršile zadnje volitve, brez vsake osnove.

NAŠI NA TUJEM

Prva jugoslovenska narodna zastava v Poruhrju. Jugoslov. narodno društvo »Domovinski zvon« priredi 24. t. m. ob 3. popoldne blagoslovitev jugoslovenske narodne zastave in obdarovanje otrok. Proslave se udeležijo generalni konzul g. dr. M. Pantič, konzul g. Vadič in drugo konzularno osebje. Za botra zastavi smo napravili g. dr. Pantiča, za botrico pa konzulovo soprogo go. Vadičevo. Vabimo po tem potu prijazno vsa bratska društva s Poruhrja, da se proslave udeležijo.

Iz Essen-Berge-Borbecka (Nemčija) nam pišejo: Smrt nam je vzela pretekli mesec zvestega člana Jugoslovenskega narodnega društva g. Franca Ravnikarja v 62. letu starosti. Dom... Sv. Križa pri Krškem. V Nemčijo je prišel leta 1898. in delal celih 32 let globoko pod zemljo kot rudar. Da je bil pokojnik zelo priljubljen, je pokazal njegov pogreb. Udeležili so se ga skoraj vsi Slovenci iz okolice. Naj mu bo tuja zemlja lahka! — Dne 26. decembra smo imeli božičnico z obdarovanjem otrok. Zal prireditelj zaradi smrti dobrega tovariša Ravnikarja ni mogla biti tako vesela, kakor bi bila sicer. Zahvaljujemo se vsem rojakom, ki so se udeležili naše prireditve, posebno pa predsednici ženskih narodnih društev go. Korentovi in zveznemu predsedniku g. Bolhi.

Iz Herne-Sodingena (Nemčija) nam pišejo: Jugoslovensko narodno žensko društvo je imelo pretekli mesec letni občni zbor. Novi odbor sestavljajo: predsednica Rahle Franciška, tajnica Slovica Pavla, blagajnica Gale Elizabeta, prisednica Vozel Kristina, preglednici Kogou Terezija in Piržek Jožefa.

Društvo želi vsem prijateljem in znancem srečno novo leto.

Iz Homberga—Hochhelde (Nemčija) nam pišejo: Na Stefanovo smo spremili k večnemu počitku vdovo Franciško Schneiderjevo. Pokojnica je doživela lepo starost nad 86 let. Njen mož je umrl leta 1916. Rajnika je bila skrbna mati petih otrok, izmed katerih je enega sina vzela svetovna vojna. Po rodu je bila Petjetova iz Koprivne v trboveljski županiji. Bila je zelo priljubljena med rojaki in domačini. Pri pogrebu sta bili zastopani tudi dve ženski društvi. V Nemčiji je živele 45 let. Blag ji spomin! — Srečno novo leto želimo vsem rojakom: Pavel Kožel, Karel Šerak, Franc Schleider, Valentin Zupančič, Martin Rogtič, Franc Vabič, Gregor Gemonik, Jožef Filipič, Franc Podbregar, Mihael Zupanc, Martin Verbe, Avgust Krivec, Anton Krivec, Franc Rojc, Franc Kerner, Tomaž Janžič in žene Kanjčeva, Tomanova in Burklova.

ŽENSKI VESTNIK

Za kuhinjo

Golaževa juha. Dve čebuli prav drobno sesekljaj. V kozi razbeli mast, stresi na mast na čebulo in jo tako dolgo praži, da postane mehka. Prilij tudi malo vode, da se čebula popolnoma razkuha. Pol kile mesa zreži na tenke koščke. Meso stresi na čebulo in osoli. Vse skupaj praži, da se meso malo zapeče. Nato dodaj žličico sladke paprike, premešaj in prilij toliko vode, da je meso skoro mehko. Nato daj v juho štiri olupljene in na kocke narezane krompirje, in ko se krompir v juhi skuha, daj juho na mizo.

Dušen rdeče zelje. Dve srednje debeli glavi rdečega zelja očisti, operi in zreži na tenke rezance. V kozi razbeli pet dek masti, na mast deni tri kocke sladkorja. Ko prične sladkor rumeniti, stresi zraven dve žlici drobno sesekljane čebule. Ko tudi čebula porumeni, zalij malo z vodo. Ko prevre, stresi noter narezano zelje, osoli, prilij še žlico kisa in pokrito duši. Med dušenjem večkrat premešaj. Ko se je sok po-dušil, prilij malo rdečega vina in duši dalje, da postane zelje mehko. Zelje ne sme biti ne prereditko ne pregosto. Tako pripravljeno zelje daš z govejim mesom in praženim krompirjem na mizo.

Palčice. Umesli v testo 15 dek zmletih orehov, 15 dek sladkorja v prahu in eno jajce. Desko, na kateri mešiš, posuj malo z moko. Testo nato enakomerno razvaljaj in namaži nadev, ki ga napraviš takole: Mešaj, da se zgosti, 12 dek sladkorja v prahu, en beljak in nekaj kapljic limonovega soka. Sedaj reži od testa za prst dolge in debele palčice ter jih pokladaj na pekačo, pomazano z voskom. Nož vtakni vsakokrat v vrelo vodo, da se testo noža ne prime. Palčice bolj suši kakor peci v pečici, zato ne kuri preveč. Ko se je nadev strdil, so palčice pečene in jih takoj poheri iz pekače.

Praktični nasveti

Spalnica pozimi. Večina ljudi misli, da je najbolj zdravo spanje v mrzli sobi. A temu ni tako. Nezakurjena soba se ne da nikdar dobro in čisto prezračiti. Tudi stene vsrkavajo vlago vase in odeje se vedno čutijo vlažne. Če se vležeš v mrzlo posteljo, koliko telesne toplote oddaš od sebe, preden posteljo segreješ!

Zato zakuri spalnico vsak dan proti večeru, da se lahko segreje. Preden pa zakuriš, spalnico dobro prezračiti. Če kuriš vsak dan, so zidovi vedno suhi. Seveda pa ni zdravo, če v spalnici preveč zakuriš.

Pelin je zdrav. Pelinov čaj je zlasti za želodec zdravilo, ki prepreči v želodcu preveč kisline, pomaga proti zgagi, in nospesuje tek. Pa tudi sicer je uživanje pelinovega čaja dobrodejno za telo.

ZANIMIVOSTI

× Kemal Atatürk dedič Zaharova. Kot dediča po nedavno umrlem največjem evropskem bogatinu Bazilu Zaharovu, kralju obo-roževanja, ki je zapustil ogromno premoženje, so prišli v poštev Basils, pokojnikov bratranec, in Melpomena in Aleksandra Zaharyjeva, pokojnikov sestrični, na katere bi odpadlo premoženje v enakih delih. Ker sta pa obe dedični že nad 80 let stari, sta se sedaj odpovedali tej veliki dediščini v korist predsedniku turške republike Kemalu Atatürku, ki postane na ta način glavni dedič pokojnega Bazila Zaharova.

× Stoletnica smrti ruskega pisatelja Puškina. Ruska vlada je izdelala načrt za Puškinovo proslavo. Glavna točka teh proslav bo vsedrjavna razstava v zgodovinskem muzeju na Rdečem trgu v Moskvi, kjer bodo združili ves material, ki se nanaša na slavnega pesnika. Med proslavami bodo odkrili pesniku tudi spomenike, in sicer dva v Leningradu (enega na kraju, kjer je Puškin v dvoboju padel) in enega v vasi Mihajlovski, kamor so pesnika pregnali. Spominske plošče bodo odkrili v Moskvi, Leningradu in treh drugih krajih, kjer je pesnik živel.

× Rusija ima 170 milijonov ljudi. Dne 11. t. m. so bili objavljeni uradni rezultati o zadnjem ljudskem štetju v Rusiji. Zveza sovjetskih socialističnih republik šteje zdaj nad 170 milijonov prebivalcev.

× Italijanski parnik žrtev nesreče. Te dni je trčil v Jadranskem morju italijanski tovorni parnik »Morea« z drugim italijanskim parnikom »Ubertasom«, ki se je takoj potopil. Moštvo se je rešilo. »Morea« se je z majhnimi poškodbami vrnila v Trst.

× Krivce hude železniške nesreče so ustrelili. Na progi Moskva—Korvofsk je prišlo do strašne železniške nesreče. Razbiti sta dve lokomotivi in 32 vagonov. Pod ruševinami je obležalo mnogo mrtvih in več sto ranjenih. Ruska varnostna oblastva so dala takoj na lcu mesta postreliti več železničarjev in postajnega načelnika, ki so zakrivil to nesrečo.

Za smeh in kratek čas

VLADO ZMERJAJO

V vagonu vlaka v Nemčiji sede trije židje in član napadalne čete. Prvi žid prav nalahno zastoče: »Da, da...« drugi odgovori: »Oh...« tretji pa se oglasi: »Ah...«

Tedaj pa plane član napadalne čete pokoncu:

»Če ne boste takoj nehali zmerjati vlado, vas bom dal na prihodnji postaji vse tri zapreti.«

POLITICNA

Nihče v Evropi se ne vmešava v španske zadeve razen Rusije, Anglije, Francije, Nemčije, Italije, Portugalske in še nekaterih drugih držav.

GLASNEJE

Na nekem shodu govori navdušeni govornik: »Čas je, da povzdignemo svoj glas, da nas bodo slišali tudi preko mej naše države.«

Iz ozadja dvorane vzklikne nekdo: »Nič, ne slišimo, prosimo glasneje!«

MODERNA NEVESTA

»Avtomobilov še ni tu in tudi ženina še ni. To je res lep red! Ze večkrat sem se možila, toda kaj takega še nisem doživela.«

Listnica uredništva

Dopisnikom! Nekaj dopisov smo morali odložiti do prihodnje številke.

Kozje. Kaznovani odpuščenec nima pravice do pokojnine. Sicer se pa obrnite za nasvet na sodišče ali odvetnika.

Mirovče-Gjegjelija. Zanesljivo nismo prejeli nobenega pisma ali dopisnice s pozdravi. Opraviimo naknadno. Oprostite, ker ni naša krivda!

Avgust Senon

KMEČKI PUNT

15

»Kaj bi rad, redki gost, kakšno milost?« vpraša Tahi, »ošaben si, tako sem čul; nisem te še videl.«

»Ne prihajam po milost,« je nadaljeval kmet, »ampak po pravico.«

»Kmet po pravico?« se je začudil Tahi.

»Da, vaša milost, čul sem, da zapisujete fante v konjenike.«

»Da, in kaj zato?«

»Čul sem, da je vpisan tudi Gjuro Mogaič iz Stubice, sin moje sestre.«

»Da, da! Mogaič, res je!«

»Ali Gjuro je svobodnjak,« reče Gubec, »njemu ni treba iti v drugo vojsko, kakor v banovo, in sedaj se ženi.«

»Kaj to vse tebe briga?«

»Jaz sem njegov ujec, njegov oče in mati! Zanj moram skrbeti in zato sem prišel, da opomnim vašo milost.«

»Kaj svobodnjak!« se je otresel Tahi. »Kaj to briga mene, z menoj bo šel na vojsko. Ženiti se ne sme. Sedaj veš. Z menoj mora. Malopridnež je, ki rodbino punta.«

»Svobodni človek je,« odvrne Gubec mirno, »v vojsko mu ni treba iti, lahko se oženi.«

»Ferko, je završčala z okna gospa Helena, »in ti vse to mirno poslušaj?«

»Da mu ni treba!« je vzkipeł Tahi in vzdignil bič, »da ne mora, ti vaški pes,« in je zamahnil na Gubca.

»Mirujte, gospod,« je odgovoril Gubec, pogledal Tahi in vzdignil roko. »Nihče drugi me še ni udaril kot turška sablja v kraljevski vojski.« Susjedovemu graščaku je omahnila roka. Zamizal in ošinil je kmeta z očmi, ta pa je nadaljeval:

»Povejte mi, milostljivi gospod, kaj nameravate z Gjuirom?«

»To boš kmalu videl, pes, a med tem ti velim, brzdaj svoj jezik in ne hodi iz hiše, ker sicer te dam vpreči prav na nedeljo pred stubiško cerkvijo v jarem,« je zavpil Tahi in šel z naglimi koraki proti utrjenemu gradu. Kmet je stisnil zobe, stisnil pesti, pogledal proti visokemu gradu in dejal:

»Tudi ti boš kmalu videl, ubijalec!« nato je šel naglo navzdol po bregu v vas.

VII.

Mesec je plaval nad Brdovcem in nepremično listje se je lesketalo v mesečini kakor srebro. Vladala je grobna tišina, okna v vasi so bila že povsod temna, samo v eni hiši je še gorela luč. Za ograjo te hiše je stala Jana, a pred njo mladi Gjuro Mogaič. Deklica se je naslanjala na ograjo, a obraz je imela obrnjen proti mesecu. Temne oči so ji čudovito plamtele, a na obrazu ji je igral nasmeh, kakor bi bila sanjala o raj. Gjuro se je naslonil na kol in gledal mladenko, pa se je ni mogel nagledati.

»Jana,« je rekel mladenič z mehkim glasom, »ali ti je prav, da je prišlo tako?«

»Čemu vprašaj, Gjuro?« je odvrnila mladenka smeje se. Vedela sem in ti verjela, da me ne boš preslepil, ker si pošten. Ni se mi pa niti sanjalo, da bom tako hitro tvoja. Čisto strah me je in ne verujem skoro v hitro srečo.«

»Vidiš ga! Misliš, da se te bojim? Kaj še! Jaz se ne bojim nobenega moškega. In čemu tudi? Ali nekaj se mi je zavrtele v glavi, ko si mi on dan povedal, da te hoče odgnati med Turke in da se bova v kratkem poročila. Nisem vedela, ali bi se jokala ali se smejala. Čisto meša se mi.«

»Ne boj se, Jana, tudi ta skrb ti bo prešla, a čez nekaj dni se boš prepričala, da je gola resnica.«

»Glej,« je začela deklca v šali, »preslepil si me! Moj Bog, kako je to nerodno.«

»Kaj je nerodno?« se je začudil Gjuro.

»Eh, marljivo sem predla in dosti sem, hvala Bogu, napredla, a malo tega je staknena, še manj izgotovljenega. Skoro me je sram.«

»Ne ubijaj si s tem glave, Jana, to lahko še pozneje narediš.«

»Da, pozneje. A kaj poreko tvoji domači, ko bodo šli kose perila in mi očitali pri vsaki žlici, da sem prišla s praznimi rokami pod streho. Ne morem pomagati. Hotela sem vse lepo napraviti, pa mi je očka govoril: »Ne kvari si ponoči oči. Ti ne veš, kako velik dar božji so, a na svatbo lahko čakaš še do tretjih konopelj.« Tudi jaz sem tako mislila in dosti sem plakala, a zdaj mi pada svatba pred noge, klopčiči pa še vise na zapečku. Prav žal mi je.«

»Ti je mar žal iti z menoj?«

»Pojdi,« se je razsrdila deklca in udarila ženina z dlanko po plečih, »kake neumnosti šale so to! Ali te ni strah pred Bogom, da preobrneš vsako besedo na slabo? Če bi mi bilo žal iti s teboj, bi ne šla. To pa me boli, da pridem taka v tvojo hišo. Ako sem sirota, nisem beračica.«

»Glej, glej, kako je vzkipeł ta piskerček,« se je nasmehnil Gjuro, prijel deklco za obe rami in ji pogledal veselo v obraz. Ej, Jana, dušica, ne muči se zdaj s prejo, samo da si moja. Za drugo se ne menim. Naj ti le kdo reče žal besedo, kosti mi bom polomi!«

Deklca se je nalahno izvila iz njegovih rok in se umaknila za dva koraka, a on ji je rekel:

»Za Boga, kaj bova do jutra klepetala? Pogledaj, kje je mesec, a kje je še Stubica! Čas je, da pojdem.«

»No, pa zbogom, srce moje, in srečno pot, pa varuj se!« je rekla deklca žalostno.

»Zbogom, Jana, lahko noč!« je odzdravil mladenič in ji stisnil roko, ki mu jo je ona s sklonjeno glavo ponudila in hkratu tiho reka:

»Lahko noč, Gjuro!«

Tako sta se razstala. Deklica se je vrnila počasi čez vrt v hišo, a mladenič jo je mahnil v divni mesečini urno proti vasi Zaprešič, od Zaprešiča do krapinskega mostu in dalje mimo Krapine pod brodom do Ivance, od tod pa proti Bistrici. Sree mu je bilo veselo, noge lahke, noč jasna in njegova kri ni niti čutila nočnega hladu. Vse je bilo mimo. Gozd, grmovje, hiše — vse je stalo, kakor bi se bilo izpremenilo v črn kamen. Za vasjo Ivancem drži pot pod bregom, a gozd se spušta do ceste. Na daleč se je razločila pot v mesečini. Niti črne pike ni bilo videti na njej. Na enkrat se mu je zazdelo, kakor bi nekaj zasumelo v grmu. Gjuro je obstal. Nagnil je glavo in prisluškoval nekaj časa. Nič ni bilo, niti sapice. Šel je dalje. A čuj, spet nekaj, kakor mrmrajoč človeški glas. Mladeniču je postalo tesno pri srcu. Krepkeje je stisnil drenovko in začel hoditi počasneje; skoro je slišal, kako mu je bilo srce. Odkasljaj si je, stopil urneje in pogumneje ter začel polglasno peti pesmico. Prišel je do velikega grma, ki se je nagibal na cesto. Mladenič je stopil dva koraka in zdajci je nekaj zaživžgalo. Prej kakor je mogel obrniti glavo, se mu je zmračilo pred očmi. Nekdo ga je potegnil, da je padel vznok na zemljo. Začutil je, kako mu je neznanec vrzel suknjo čez glavo in ga potem zavil. Prestrašen se je hotel braniti z rokami in nogami. Zastonj. Vskrajni togoti je spoznal, da ima opraviti z več ljudmi. Močne pesti so mu zvezale s konopcem roke in noge in mu omotali suknjo tesneje okoli glave, da ni mogel ne videti in ne slišati in ne vpiti. Slišal je samo zamolklo govorjenje. Nevidni napadalci so posadili mladeniča na konja ter oddirjali čez brda in doline. Čez nekaj časa so šli v breg. Gjuro je dobro razločil, da so se odprla velika vrata in da so konji vstopili. Razvezali so ga raz konja in ga odnesli nekam dalje. Naposled je čutil, kako so ga posadili na trdo zemljo ter mu razvezali noge. Zdaj mu je snela nepoznana roka omotek. Pred očmi mu je zaigral plamen bakle, ki jo je visoko

držal črnobradat mož temne polti in z železno čelado na glavi. Ozrl se je naokoli. Ležal je na goli zemlji v kamniti podzemski sobi brez okna. Zraven njega sta stala dva moža, oblečena v modro vojaško obleko, eden rjav, suh človek s kodrasto brado, a drugi debeluh srednje postave z dolgimi, črnimi brki. Ta dva sta ga brčkone ugrabila. Mladenič je zastokal:

»Pustite me, razbojniki, pustite me! Kaj hočete od mene? Kaj sem vam naredil? Ako poznate Boga, razvezite mi roke!«

»Molči, pes!« je zakričal debeli vojak in udaril mladeniča s konopcem po glavi, da mu je pritekla kri. Zvezani svobodni kmet je skoro pobesnel. Kakor blazen je skočil na noge. Ali v tem trenutku ga je sunil rjavi vojščak z držajem sulice v prsa, da se je zvrnil škripajoč z zobmi. Odprla so se vrata skozi katera je pogledala debela glava s šiljastim nosom in navihanimi brki, glava Petra Bošnjaka.

»Ali imate ptica?« je vprašal Bošnjak.

»Imava ga, Peter,« se je zasmehal rjavi orožnik in pokazal s prstom na Gjura. »Bistvo nam je skočil ta mladi piškur v mrežo, a se upira kakor sam vrab, če ga pomočiš v blagoslovljeno vodo.«

»Ne protivi se, go'obček moj,« je rekel porogljivo Bošnjak, »veseli se rajši. Ne bo lepšega konjenika od tebe. To se bo milostljivi gospod Tahi veselil, da si se vpisal v njegovo vojsko.«

Mladeniču so se burno dvigala prsa.

»Molči, vrab, je zavpil Gjuro, »Ne grem v Taho vojsko, ker sem svobodnjak. Zatožil ga bom krajju!«

»Le toži, golobček moj,« je nadaljeval Peter, »k nesreči nima tvoja izbica oken in kralj te ne bo mogel slišati. Vem, kaj te peče. Ženil bi se rad, mladenič.«

»Jana, moja Jana!« je zaječal mladenič obupno.

»Le počakaj,« je menil Bošnjak, »Saj si še mlad. Čez pet let ali šest let, ko se povrneš, bo imela ptica več perja. Takrat se boš ženil, če ti Turki prej ne odsekažo glave. Pojdemo, možje, a ti, svobodnjacek moj, sladko lahko noč!«

Vojska sta odšla za Petrom, ki je zaklenil vrata. Gjuro je ostal sam na goli zemlji v temni ječi Taho vojski na Susjedgradu. Zamolklo stokačje od obupa je naslonil vročo glavo na hladni kamen, da ni zblaznel, in začel moliti, naj mu Bog obvaruje zdravo pamet za maščevanje.

VIII.

Glasni jok nesrečnih mater se je razlegal po vaseh. Grenke soze so močile pri hrvatskih kmetov. Na konopcu je gnala sirova četa Taho vojskih orožnikov vojake mladeniče, kmečke in svobodne. Šokrat se je izvila iz kmečkih prs kletev proti visokim stolpom Susjeda. Po Gjuro Mogaiču baš niso povpraševali, a povpraševal je Gubec, povpraševala je Jana. Za Gjuirom pa ni bilo ne duha ne sluha, kakor bi ga odnesel veter.

Gubec je stal sredi dvorišča, roke je imel ob boku in gledal srepo v zemljo.

»Da,« je zašepetal polglasno, »rekel mi je: »To boš kmalu videl.« Da, da, tu je vmes Taho va roka.«

Pri Gubcu je stala in plakala Jana, na klop pod orehom je sedel s sklonjeno glavo siepi Jurko. Jana je pritiskala roke na prsi in ihtela na ves glas. Goste soze so ji tekale iz zateklih oči po obrazu. Naposled je pokleknila, objela obupno Gubčeva ko'ena in zahtela prijemši se z roko za glavo:

»Rotim vas pri živem Bogu, rotim vas pri krvi Jezusovi, pomagajte, boter Matija. Ako vi ne pomagate, ne pomorejo mi niti angeli nebeški.«

»Pomiri se, Jana,« je rekel Gubec in položil roko na glavo nesrečne mladenke. Debela solza mu je stopila v oko, »še nekaj bom poizkusil!«

(Dalje.)

RADIO LJUBLJANA

od 17. do 24. januarja

Nedelja, 17. januarja: 8.00: Telovadba (15 minut za dame, 15 minut za gospode; vodil bo profesor Marjan Dobovšek). 8.30: Koncert godbe Sokola I. 9.00: Čas, poročila, spored. 9.15: Koncert godbe Sokola I. 9.45: Verski govor: Ob velikih jezerih srednje Afrike vstaja novo življenje (dr. Erlich Lambert). 10.00: Prenos cerkvene glasbe iz cerkve sv. Nikolaja v Ljubljani. 11.00: Za mladi svet (plošče). 11.30: Otroška ura (vodila bo Manica Komanova). 12.00: Za razvedrilo (radijski orkester). 13.00: Čas, spored, obvestila. 13.15: Kar želite, to dobite (plošče po željah). 16.00: Dekliška ura: O tisku (Pregljeva Iva). 17.00: Kmetijska ura: Mala perutinarica Urška pripoveduje Micki (vodil bo Alfonz Inkret). 17.30: Šramli igrajo (plošče). 18.00: Josip Daneš: Polet na luno (vesela igra). 19.00: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila. 19.30: Nacionalna ura: Vprašanje otroške vzgoje (dr. Zika Markovič iz Beograda). 19.50: Slovenska ura: Petje Akademskoga okteta; Narodna misel na Goriškem pred l. 1848. (dr. Joža Lovrenčič). 20.30: Koncert pevskega zbora »Ljubljanskega Zvona«. 21.15: Klavirski koncert (plošče). 21.30: Operetna glasba (radijski orkester). 22.00: Čas, vreme, poročila, spored. 22.15: Radijski jazz.

Ponedeljek, 18. januarja: 12.00: Zvoki z ruskih poljan (plošče). 12.45: Vreme, poročila. 13.00: Čas, spored, obvestila. 13.15: Operetni napjevi (plošče). 14.00: Vreme, borza. 18.00: Zdravniška ura (dr. Anton Breclj). 18.20: Dvorak: Slovanski plesi št. 1, 2, 3, 4 (plošče). 18.40: Slikar Janez Šubic (msgr. Viktor Steska). 19.00: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila. 19.30: Nacionalna ura: Vpliv češke kulture na Slovenijo (Božidar Borko iz Ljubljane). 19.50: Zanimivosti. 20: Francoske opere (radijski orkester). 21.00: Zbor praških učiteljev (plošče). 21.15: III. večer Ljubljanskega godalnega kvarteta (Pfeifer, Stanič, Šušteršič in Müller). 22.00: Čas, vreme, poročila, spored. 22.15: Lahka glasba (radijski orkester).

Torek, 19. januarja: 11.00: Šolska ura: Sol neizogibna potreba človeškega telesa (prof. Rafael Bačar). 12.00: Reproducirani koncert baletne godbe. 12.45: Vreme, poročila. 13.00: Čas, spored, obvestila. 13.15: Za vsakega nekaj (plošče). 14.00: Vreme, borza. 18.00: Pester spored (radijski orkester). 18.40: Vzgoja volje in značaja (dr. Stanko Gogala).

19.00: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila. 19.30: Nacionalna ura: Svetozar Markovič in misel našega edinstva (Miloš Stanojevič iz Beograda). 19.50: Zabavni zvočni tehnik. 20: Skladbe Vitezslava Novaka (sodelovala bosta Lida Vedralova — sopran in profesor Marjan Lipovšek — klavir. 21.30: Podoknice (plošče). 22.00: Čas, vreme, poročila, spored. 22.15: Lahka glasba (radijski orkester).

Sreda, 20. januarja: 12.00: Virtuoz (plošče). 12.45: Vreme, poročila. 13.00: Čas, spored, obvestila. 13.15: Vse mogoče, kar kdo hoče (plošče po željah). 14.00: Vreme, borza. 18.00: Marijan Tratar: Knežica Dragušana (mladinska igra). 18.40: Pravna ura: Zakonsko pravo v predhodnem načrtu državljankega zakona za kraljevino Jugoslavijo (vseuč. profesor dr. Rado Kušej). 19.00: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila. 19.30: Nacionalna ura: Postanek jugoslovenske vasi (Ivo Franič iz Zagreba). 19.50: Uvod v prenos. 20.00: Prenos opere iz ljubljanskega gledališča (v I. odmoru glasbeno predavanje Ukmar; — v II. odmoru: čas, vreme, poročila, spored).

Četrtek, 21. januarja: 12.00: Odmevi iz Amerike (plošče). 12.45: Vreme, poročila. 13.00: Čas, spored, obvestila. 13.15: Lahka solistična glasba (plošče). 14.00: Vreme, borza. 18.00: Skladba Johanna Straussa (radijski orkester). 18.40: Slovenščina za Slovence (dr. Rudolf Kolarič). 19.00: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila. 19.30: Nacionalna ura: Savez Sokola kraljevine Jugoslavije. 19.50: 10 minut zabave: Ne za šalo, ampak za res (Bogdan Melihar). 20.00: Tamburaški orkester. 20.50: Ravel: Bolero (plošče). 21.10: Violinski koncert Lotte von Baumgartenove. 22.00: Čas, vreme, poročila, spored. 22.15: Zvoki v oddih (radijski orkester).

Petek, 22. januarja: 11.00: Šolska ura: Kako so si narodi delili svet-dialog (vodil bo dr. Branko Vrčon). 12.00: Iz naših logov in gajev (plošče). 12.45: Vreme, poročila. 13.00: Čas, spored, obvestila. 13.15: Operna glasba (radijski orkester). 14.00: Vreme, borza. 18.00: Ženska ura: Žena po trgovinskem in obrtnem zakonu (dr. Donata Capudrova). 18.20: Saint Saens: Živalski karneval (plošče). 18.40: Francoščina (dr. Stanko Leben). 19.00: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila. 19.30: Nacionalna ura: Srbska kraljica Jelena Anžuvanska (dr. Dragomir Marić iz Beograda). 19.50: Zanimivosti. 20.00: Večer lahke in narodne glasbe (sodelovali bodo Stanko Avgust, Svetozar Banovec in Veko-

Bolečine v nogah

Prenehajo v 3 minutah

Ne obupajte, zakaj dnevi neznosnih bolečin so minili. Danes se lahko hitro rešite najhujših vnetij, oteklin in bolečin v preobčutljivih nogah. Ne glede na to, iz katerega vzroka so nastale. Nabavite si zavojček Saltrat Rodella in vsuite ga polno pest v toplo vodo. Takoj, ko boste pomohli noge v to zdravilno kisikovo kopel, bodo vnetja izginila, razvneto tkivo pa se bo oblačilo in osvežilo. Pravilna cirkulacija krvi bo urejena in vaše noge bodo oživele v novem življenju. Ta enostavni recept prinaša dnevno tišanje bolečin, ki so že mislili, da ni rešitve za njihove muke, v kratkem roku od 3 minut popolno olajšanje. Kurja ocesa in trda koža se omehčajo ter se lahko popolnoma odstranijo. Saltrat Rodell nikdar ne odreče. Nabavite si Saltrat Rodell pri svojem lekarnariu še danes in poslužite se ga takoj zvečer.

slav Janko; vmes bo igral radijski orkester). 22.00: Čas, vreme, poročila, spored. 22.15: Jakl: Slovenski biseri I., II., III. 22.30: Angleške plošče.

Sobota, 23. januarja: 12.00: Kar brez prestanka se plošče vrtijo. 12.45: Vreme, poročila. 13.00: Čas, spored, obvestila. 13.15: Kar brez prestanka se plošče vrtijo. 14.00: Vreme. 18.00: Za delopust (igral bo radijski orkester). 18.40: Pogovori s poslušalci. 19.00: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila. 19.30: Nacionalna ura. 19.50: Pregled sporeda. 20.00: O zunanji politiki (dr. Alojzij Kuhar). 20.20: Od Laškega preko Jurkloštra in Planine do Svetih gor (besedilo zbral in uredil Dešnjani; sodelovali bodo člani radijske igralske družine, kvartet »Hmtadra« in Akademski pevski kvintet; vodil bo Kuret). 22.00: Čas, vreme, poročila, spored. 22.15: Zvoki v oddih (radijski orkester).

MALI OGLASI

HRANILNE KNJIZICE

vseh denarnih zavodov kupimo. Gotovina takoj. Bančno kom. zavod, Maribor, Aleksandrova 40.

Šivalni stroji in dvokolesa

(bicikli) vseh znamk in vrst po najnižjih cenah na hranilne knjižice vseh zavodov pro dajamo dokler zaloga traja. Zahtevajte cenik na upravo pod šifro »Zaloga«.

Pozor, čevljarji!

Čevljarske šivalne stroje raznih znamk in vrst, rabljene in nove, dobite najceneje na hranilne knjižice vseh zavodov. Zahtevajte cenik na upravo pod šifro »Zaloga«. Leo Lakner, Ljubno Sav. dolina.

Proda se nova zidana hiša

zraven drvarnica v Ločnici 27. Natančno se poizve v Stražišču 93, Kranj.

Na vsa zimska oblačila dajemo

15 do 20% popusta.

PRESKER Sv. Petra cesta 14.

Podaljšaj si življenje!

Življenje moremo podaljšati, boleznim preprečiti, boleznim odpraviti, slabosti ojačiti, nestalne moremo uvrstiti in nesrečne napraviti srečne!

Kaj je vzrok vsake bolezni?

Oslabljenost živcev, potrnost, izguba dobrih prijateljev ali svojih bližnjih, razočaranje, strah pred boleznijo, slab način življenja in mnogo drugih razlogov.

Zadovoljstvo

Je najboljši zdravnik! So poti, ki Te morejo dovesti do dobrega razpoloženja, oživiti Tvoj tnačaj, napolniti Te s novim upanjem; ta pot je pa opisana v razpravi, ki jo še mere vsakdo, ki jo zahteva, dobiti takoj in

povsem brezplačno!

V tej mali prirodni knjižici je raztolmačeno, kako morete v kratkem času in brez ovir med delom ojačiti živce in mišice, odpraviti slabo razpoloženje, trudnost, raztresenost, oslabilenost spomina, nerazpoloženje za delo in nebroj drugih boleznih pojavov. Zahtevajte to razpravo, ki vam bo nudila mnogo prijetnih ur.

Poštno zbirališče:

Ernest Pasternack, Berlin SO.
Michaelkirchplatz 13, Abt. 88

NOVOST! SAMO DIN 49'50

št. 62.300 Anker-ura
Pravi švicar. stroj.
Dobra kvaliteta, lep
kromiran okrov
S plameno garancijo

Din 49.50

št. 62.301 ista z
cevetljenimi kazalci
in številčnico.

(Radium)

Din 59.50

Zahtevajte cenik, ki
ga vam pošlje za-
stojnik in poštne
prosto.

H. SUTTNER

Ljubljana 6

Lastna protokulirana
tovarna ur v švic.

Kupuj domače blago!

Vsaka bolezen

prihaja radi prehlajenja nog

Zato nosite...

...naše visoke čevlje iz močnega toplega sukna, ki so toplo podložene s flanelo, spodnji del je ukusno obšit in okrašen z lakom, podplat pa je iz močne kože. Odgovarjajo vsaki dami, ker jih delamo z niska in s pol-visoko peto, stanejo pa vendar samo Din 89.—.

...naše elegantne in praktične »Diplomatke«, katerih gornji del je iz toplega sukna in ki so poleg tega še toplo podložene. Dolnji del je iz finega boksa z močnim kožnatim podplatom. Neobhodno so potrebne trgovcem, uradnikom in vsem onim, ki delajo v mrzlih prostorih.

149

Rata